POLITISK KRONIK

UDLANDET

Oktober 1969

1. – Den kristelig-demokratiske gruppe i den tyske forbundsdag erklærer, at valget 28/9 har givet forbundskansler Kiesinger klart mandat til at lede den næste forbundsregering. Om de påbegyndte forhandlinger mellem den socialdemokratiske gruppe og de frie demokrater hedder det i erklæringen, at en centrum-venstre regering vil være i modstrid med vælgernes vilje. På en pressekonference gentager Kiesinger sit tilbud af 30/9 til FDP om koalition med CDU/CSU. – 3. Forhandlingerne mellem SPD og FDP slutter med en beslutning om at danne en koalitionsregering. Resultaterne af forhandlingerne om et fælles regeringsprogram godkendes enstemmigt af SPD's gamle og nye forbundsdagsgruppe. Også FDP's ledelse godkender enstemmigt, idet dog enkelte undlader at stemme. Willy Brandt, SPD, og Walter Scheel, FDP, opsøger derefter forbundspræsident Heinemann og underretter ham om resultatet. – 15. afsluttes koalitionsforhandlingerne mellem SPD og FDP endeligt. – 20. Den nye forbundsdag træder sammen og genvælger Kai Uwe von Hassel som formand. – 21. Forbundsdagen vælger på forslag af præsident Heinemann Willy Brandt til forbundskansler med 251 stemmer eller 2 stemmer mere end nødvendigt (absolut flertal blandt forbundsdagens 496 medlemmer). De to koalitionspartier har tilsammen 254 mandater, og alle 254 er til stede ved afstemningen. – 22. udnævnes den nye forbundsregering, der består af 12 socialdemokrater, 3 frie demokrater og 1 uden for partierne, nemlig professor Hans Leussink, der bliver minister for undervisning og videnskab. De 3 frie demokrater er udenrigsminister og vicekansler Walter Scheel, indenrigsminister Hans-Dietrich Genscher og landbrugsminister Josef Ertl. Socialdemokraternes 12 mand er forbundskansler Willy Brandt, justitsminister Gerhard Jahn, finansminister Alex Müller, økonomiminister Karl Schiller, arbejds- og socialminister Walter Arendt, forsvarsminister Helmut Schmidt, minister for familie og sundhed Käte Strobel, minister for transport, post og telekommunikation Georg Leber, minister for boliger og byplanlægning Lauritz Lauritzen, minister for indretyske anliggender (navneforandring fra fællestyske anliggender) Egon Franke, minister for økonomisk samarbejde Erhard Eppler og Horst Ehmke, minister i forbundskanslerembedet. 7 af de socialdemokratiske ministre var også medlemmer af den foregående koalitionsregering under Kiesinger, nemlig Brandt (udenrigsminister), Schiller (økonomiminister), Leber (transportminister), Lauritzen (boligminister), Strobel (sundhedsminister), Eppler (minister for økonomisk samarbejde) og Ehmke (justitsminister). Til leder af SPD-fraktionen i forbundsdagen i stedet for den nye forsvarsminister Helmut Schmidt vælges den hidtidige minister for fællestyske spørgsmål Herbert Wehner, og til gruppeleder for CDU/CSU vælges Rainer Barzel.

4. – Reuters korrespondent i Peking Anthony Grey, der siden 21/7 1967 har været holdt i husarrest, frigives af de kinesiske myndigheder og får udrejsetilladelse.

5. – Premierminister Harold Wilson gennemfører en omfattende rekonstruktion af den britiske regering, herunder udnævnelse af to nye »superministre«. Den hidtidige minister for teknologi Anthony Wedgwood Benn overtager tillige ministeriet for kraftforsyning samt dele af handelsministeriet og økonomiministeriet, hvilket sidste nedlægges, og hans sagsområde omfatter herefter praktisk taget hele industrien, både den private og den offentlige sektor. Den hidtidige handelsminister (President of the Board of Trade) Anthony Crosland bliver som statssekretær (Secretary of State) for lokalforvaltning og regional planlægning chef for et område, der omfatter ministeriet for boliger og lokalforvaltning under Anthony Greenwood (der mister sin kabinetsrang) og ministeriet for transport under Frederick Mulley; den hidtidige transportminister Richard Marsh ønsker ikke at fortsætte under en anden ministers overledelse. En tredie vigtig ændring er, at minister uden porteføljе George Thomson udnævnes til viceudenrigsminister (med titel af kansler for hertugdømmet Lancaster) og medlem af kabinettet med europæiske anliggender og fællesmarkedsforhandlingerne som særligt område. Den hidtidige økonomiminister Peter Shore bliver minister u. p. med sæde i kabinettet, og til chef for det reducerede handelsministerium udnævnes Roy Mason, hidtil minister for kraftforsyning. Finanssekretær Harold Lever bliver Paymaster General med sæde i kabinettet, medens den hidtidige Paymaster General Judith Hart bliver minister for oversøisk udvikling. Ved disse ændringer reduceres antallet af kabinetsministre fra 23 til 21, idet Lever kommer til og Greenwood, Hart og Marsh udtræder af kabinettet, den sidste helt af regeringen.

I Belfast kommer det for første gang til sammenstød mellem protestantiske demonstranter og britiske tropper (se 3/8). – 8.–12. Den britiske indenrigsminister James Callaghan forhandler i Belfast med den nordirske regering. – 10. Huntkomiteens betænkning om Nordirland foreslår afvæbning af politikorpset (Royal Ulster Constabulary) og opløsning af det protestantiske hjælpepolitikorps, de såkaldte »B-specials«. City of Londons politikommissær Sir Arthur Young tager kommandoen over Royal Ulster Constabulary. – 11. Afvæbningen af RUC begynder. Under uroligheder i det protestantiske kvarter Shunkill Road i Belfast dræbes 1 politimand og 2 civile. – 12. Faldskærmstropper flyves til Nordirland. – 13. Under en debat i det engelske underhus meddeler forsvarsminister Healey, at i tilfælde af en yderligere forværrelse af situationen vil britiske tropper i Tyskland blive forlagt til Nordirland. I underhuset er der enighed mellem partierne om, at alle borgere i Nordirland skal have samme status.

7. – Den kinesiske regerisg meddeler, at der i nær fremtid vil blive optaget forhandlinger mellem Kina og Sovjetunionen om grænsespørgsmålet. Mellem marts og august er der opstået en spændt situation mellem de to lande som følge af en række episoder både på grænsen mellem den kinesiske autonome region Sinkiang og sovjetrepublikken Kazakhistan og på Amur og Ussuri floderne, der danner grænsen i det fjerne østen. Den alvorligste episode fandt sted ved Sinkianggrænsen 13/8, og spændingen mellem de to lande forøgedes stærkt. I denne situation havde ministerpræsident Kosygin på vej hjem fra Ho Chi Minh's begravelse 11/9 samtaler i Peking med ministerpræsident Chou En-lai. – 19. Den russiske forhandlingsdelegation under ledelse af viceudenrigsminister Kuznetsov ankommer til Peking, og forhandlingerne åbnes 20/10.

Overkommandoen over Brasiliens væbnede styrker indstiller general Emilio Garrastazu Medici til at efterfølge den syge præsident Arthur da Costa e Silva (se 1/9), der har bifaldet valget. – 15. Militærjuntaen udsteder et dekret, der erklærer embederne som præsident og vicepræsident for vakante og indkalder det hjemsendte parlament for at vælge det nye statsover-

hoved. – 25. Parlamentet vælger general Emilio Garrastazu Medici til præsident.

10. – Det islandske fremskridtspartis mangeårige gruppeformand i altinget Eysteinn Jonsson træder tilbage fra denne post. I hans sted overtager partiets formand Olafur Johannesson også formandshvervet i tinggruppen.

12. – Ved parlamentsvalget i Tyrkiet forøger både regeringspartiet, retspartiet (Adela) og det ledende oppositionsparti, Atatürks og Ismet Inönüs republikanske folkeparti, deres mandattal. Retspartiet får 256 (1965 : 240) mandater og har dermed absolut flertal i nationalforsamlingen (450 medlemmer) og det republikanske folkeparti får 143 (134) mandater. Et nyt parti, dannet maj 1967 af udbrydere fra det republikanske folkeparti, får 15 mandater, et andet nyt parti, Unionspartiet, dannet oktober 1966, 8. Alle de andre partier går stærkt tilbage. Det ny Tyrkiet fra 19 til 6, Nationspartiet fra 31 til 6, Det tyrkiske arbejderparti fra 15 til 2, National Aktion, tidligere De republikanske bønders nationale Parti, fra 11 til 1. Desuden vælges 13 uafhængige. Efter valget indmelder 1 uafhængig sig i retspartiet og 1 i det republikanske folkeparti, således at stillingen herefter er: retspartiet 257, folkepartiet 144 og uafhængige 11.

14. – Tage Erlander afløses på statsministerposten i den svenske regering af det socialdemokratiske partis nye formand, undervisningsminister Olof Palme (se 26/9). Til undervisningsminister udnævnes Ingvar Carlsson, der bliver regeringens yngste medlem (født 1934), og til justitsminister efter Herman Kling, der forlader regeringen samtidig med Erlander, udnævnes Lennart Geijer. Geijers hidtidige post som konsultativt statsråd besættes med Carl Lidbom. De øvrige ministre fortsætter på deres hidtidige poster: Torsten Nilsson som udenrigsminiter, Sven Andersson som forsvarsminister, Sven Asplin som socialminister. Bengt Nording som kommunikationsminister, Gunnar Sträng som finansminister, Ingemund Bengtsson som jordbrugsminister, Gunnar Lange som handelsminister, Eric Holmqvist som indenrigsminister, Svante Lundkvist som civilminister, Krister Wickman som industriminister, Sven-Eric Nilsson, Alva Myrdal, Camilla Odhnoff, Sven Moberg og Bertil Löfberg som konsultative statsråder. Da hverken den nye undervisningsminister eller hans konsult Sven Moberg står i statskirken, henlægges de kirkelige anliggender i undervisnings (tidligere ecklesiastik) ministeriet under konsultativt statsråd Alva Myrdal. Foruden ændringerne i regeringens sammensætning i forbindelse med statsministerskiftet kan nævnes, at LO-sekretæren Bengt Nording 1/7 havde overtaget posten som kommunikationsminister efter Svante Lundkvist, der blev civilminister efter Hans Gustafsson. Samtidig blev Bertil Löfberg konsultativt statsråd i finansministeriet, hvor han overtager lønspørgsmålene, der er overført til dette ministerium fra civilministeriet. Civilministeriet har herefter karakter af et ministerium for kommunale anliggender.

15. – Somalias præsident Abdi Rashid Ali Shermarke dræbes ved et revolverskud af en politimand. – 21. Hæren og politiet tager magten ved et ublodigt kup og arresterer hele regeringen med premierminister Muhammad Ibrahim Egal i spidsen. – 23. Statens navn ændres til Den somaliske demokratiske Republik. Revolutionsrådet meddeler, at en ny forfatning allerede er blevet udarbejdet, at der vil blive oprettet revolutionsråd rundt omkring i hele landet, og at præsidenten for det øverste revolutionsråd vil blive valgt på demokratisk vis.

17. – I Bolivien besætter politi og militær Bolivian Gulf Oil Company's anlæg. Præsident Alfredo Ovando Candia (se 26/9) erklærer i en radiotale, at hans regering ikke vil tillade en koncentration af øko-

nomisk magt, der bringer landets økonomiske uafhængighed i fare.

Ved et referendum i Republikken Korea (Sydkorea), hvor 75.9 pct. af de stemmeberettigede deltager, godkender 65.1 pct. af de stemmende en forfatningsændring, hvorefter den samme person kan beklæde præsidentembedet i 3 i stedet for to valgperioder à 4 år. Den nuværende præsident Park Chung Hee's anden periode udløber i 1971.

19. – Det kommer i Beirut til væbnet sammenstød mellem libanesisk militær og arabiske partisaner fra den palæstinensiske befrielsesorganisation (PLO). PLO afslår de libanesiske myndigheders krav om at trække sig ud af det sydlige Libanon og kræver, at »belejringen« af partisanerne hæves. – 21. angriber enheder af den libanesiske hær partisanerne i en landsby nær ved grænsen til Israel, og det kommer til hårde kampe, der i de følgende dage breder sig til andre dele af det sydlige Libanon. – 22. Libanons premierminister Rashid Karami demissionerer, fordi han ikke kan billige hærens fremgangsmåde, som han ikke var blevet underrettet om på forhånd. Præsident Nasser appellerer til Libanons præsident Charles Hélou om at gribe ind for at standse sammenstødene.

24. – Den tyske forbundsregering beslutter at opskrive D-marken med 9.2 pct.

25. – Ved valget i Australien har arbejderpartiet under Gough Whitlam meget stærk fremgang, men regeringskoalitionen af det liberale parti og landpartiet bevarer flertallet blandt de 125 (hidtil 124) medlemmer i repræsentanternes hus. Det liberale parti får 46 (59) mandater, landpartiet 20 (21) og arbejderpartiet 59 (42). I det gamle parlament fandtes ved opløsningen desuden 2 uafhængige. Alle kabinetsministre med undtagelse af udenrigsminister Gordon Freeth opnår genvalg. – 30. ministeren for national udvikling David Fairbairn erklærer, at han ikke vil være medlem af en ny regering under premierminister John Gorton.

Uroen i Luostammen i Kenya (se 5/7) giver sig udslag i voldsomme demonstrationer mod præsident Jomo Kenyatta under et besøg i Kisumu ved Victoriasøen; præsidentens eskorte åbner ild mod demonstranterne, og mange dræbes og såres. Præsidenten truer lederen af landets eneste oppositionsparti, Kenya People's Union (KPU), Oginga Odinga, der beklager voldsomhederne. – 27. Oginga Odinga og hans stedfortræder J. Nthula underkastes husarrest, og de 6 andre parlamentsmedlemmer tilhørende KPU anholdes. – 30. Regeringen forbyder KPU, og Kenya er dermed faktisk en etpartistat.

26. – Ved valget i Portugal besætter det eneste tilladte parti Unido Nacional alle 130 pladser i nationalforsamlingen, men valget adskiller sig fra det foregående i 1965 dels ved en udvidelse af kvindernes valgret, dels ved at oppositionen har fået lov til at oprette valgkomiteer til at forberede valget og ved, at oppositionens kandidater ikke trækker sig tilbage inden valget. Regeringspartiet samler i alt ca. 673.000 stemmer, oppositionen ca. 106.000.

Tidligere premierminister under general de Gaulle Maurice Couve de Murville mislykkes i sit forsøg på at komme ind i nationalforsamlingen igen, idet han ved suppleringsvalg i Yvelines besejres i anden valgomgang af lederen af det venstresocialistiske PSU, Michel Rocard. I 5 andre suppleringsvalg har 5 ministre i Couve de Murville's regering 19/10 genvundet deres mandater i første valgomgang.

Medlemmer af nationalistpartiet i Sydafrika, som har brudt med partiet, fordi det efter deres mening under premierminister Vorsters ledelse fører en udvandet apartheidpolitik, har dannet et nyt pati under ledelse af den tidligere minister dr. Albert Hertzog.

28. – Ved parlamentsvalget i Israel får Alliancen (Israels arbejderparti og Mapam) under ledelse af premierminister

Golda Meïr 56 mod hidtil 63 mandater og mister dermed flertallet i Knesset, der tæller 120 medlemmer. Incl. de 4 (4) arabiske deputerede, der er tilsluttet Alliancen, råder denne efter valget over nøjagtigt halvdelen af Knessets medlemmer. (I Golda Meïrs koalitionsregering indgår foruden arbejderpartiet også Gahal og det nationale religiøse parti). Det næststørste parti er som før valget Menachem Beigins Gahal med 26 (22) mandater, mens Frit Centrum, der er opstået ved nogle parlamentsmedlemmers udtræden af Gahal, får 2 (4) mandater. De tre religiøse partier går tilsammen frem med 1 mandat til 18: Det nationale religiøse parti får 12 (11), Agudat Israel 4 (4) og Poalei Agudat Israel 2 (2) mandater. Fhv. ministerpræsident Ben-Gurions »statsliste« får 4 (1) mandater, og de to kommunistpartier får uforandret henholdsvis 3 (Det nye kommunistparti) mandater og 1 (Israels kommunistiske parti) mandat.

Generalmajor Jaafar al-Nemeiry, lederen af det nye styre i Sudan (se 25/5) overtager selv posten som premierminister og udnævner en ny regering på 25 medlemmer. Den hidtidige premierminister Abu Bakr Awadallah bliver næstformand i revolutionsrådet samt udenrigs- og justitsminister.

29. – General Franco foretager en gennemgribende omdannelse af den spanske regering. General Franco selv fortsætter som regeringens øverste leder, vicepræsidenten, admiral Luis Carrero Blanco, og de 3 militære ministre ligeledes, men i øvrigt besættes ministerposterne med yngre eksperter på de forskellige områder, og Falangen demonstrerer. Gregorio Lopez Bravo bliver udenrigsminister, på hvilken post han afløser Fernando Maria Castiella, der står for den hårde spanske linie over for Gibraltar.

30. – Ved suppleringsvalg i 5 valgkredse – 4 engelske og en skotsk – holder arbejderpartiet 3 af de engelske valgkredse og den skotske (Gorbals i Glagow), medens de konservative vinder Swindon; i de andre engelske valgkredse svinder arbejderpartiets store flertal ved de almindelige valg i 1966 stærkt ind. I Gorbals bliver det skotske nationalistparti det næststørste parti foran de konservative. Siden de almindelige valg i marts 1966 har arbejderpartiet ved 34 suppleringsvalg tabt 11 kredse til de konservative, 2 til de skotske og walisiske nationalister og 1 til de liberale.

November 1969

1. – Navnene på de 25 medlemmer af revolutionsrådet i Somalia (se 15/9) offentliggøres. Generalstabschefen Mohammad Siyad er rådets formand, politichefen, general Jama Ali Korshal og general Muhammad Aimanshe viceformænd, desuden består rådet af endnu en general, 7 oberster, 7 majorer og 7 kaptajner. Samtidig udnævnes en ny 14 mands regering, for størsteparten civile. Politichefen er indenrigsminister, og forsvarsministeriet er forbeholdt revolutionsrådet.

2. – Efter forhandlinger i Cairo mellem den libanesiske hærs øverstkommanderende general Emile Bustani og lederen af den palæstinensiske partisanorganisation Al Fatah, Yasser Arafat, opnås der enighed mellem de to parter om våbenstilstand, indtil man har fundet en løsning af spørgsmålet om guerillaaktiviteten fra Libanon over den israelske grænse (se 19/10). Præsident Hélou's standpunkt er, at medens Libanon tolererer commandoaktiviteten kan det ikke godkende noget, der bringer dets suverænitet og territoriale integritet i fare; Al Fatah har krævet bevægelsesfrihed på libanesisk territorium, frigivelse af alle, der er arresteret siden sammenstødene begyndte og straf for de ansvarlige

derfor. – 3. meddeles fra Cairo, at der mellem parterne er sluttet en overenskomst som er tilfredsstillende for såvel Libanon som patisanerne og alle dem, der er berørt af krisen. – 24. Rashid Karami danner koalitionsregering med repræsentanter for alle partier og grupper i Libanon med undtagelse af Raymod Eddé's nationale blok.

Det indiske kongresparti splittes åbenlyst, idet premierminister Indira Ghandi og hendes tilhængere har oprettet et styringsudvalg, som skal modarbejde arbejdsudvalget, der er partiets udøvende organ. – 3. Kongrespartiets præsident S. Nijalingappa har beskyldt Indira Ghandi for at være potentiel diktator. – 4. Indira Ghandi afskediger jernbaneminister Ram Subhag Singh, fordi han har støttet en resolution, der fordømmer regeringens udenrigspolitik og specielt Indiens mislykkede forsøg på at deltage i den islamiske topkonference i Rabat i september. – 12. 11 af arbejdsudvalgets 21 medlemmer under forsæde af Nijalingappa ekskluderer Indira Ghandi. – 14. Kongrespartiets parlamentsgruppe giver Indira Ghandi et tillidsvotum, idet 330 af kongrespartiets 432 medlemmer i begge kamre støtter hende. Arbejdsminister Jai Sukblal Hathi demissionerer. – 16. Indira Ghandis modstandere i kongrespartiets parlamentsgruppe vælger den tidligere vicepremierminister Morarji Desai (se 16/7) til deres formand. I underhuset bliver den tidligere jernbaneminister Ram Subhag Singh leder af fraktionen, der tæller 65 medlemmer af underhuset og 46 af overhuset, hvor S. U. Mishra bliver leder. Underhuset har i alt 525 medlemmer. – 17. I underhuset forkastes et mistillidsvotum til Indira Ghandi, foreslået af Swatantra partiet, med 306 stemmer mod 140. 65 medlemmer af kongrespartiet stemmer imod regeringen. – 18. 60 parlamentsmedlemmer af kongrespartiet under ledelse af Morarji Desai tager plads på oppositionsbænkene. Underhusets formand træffer bestemmelse om, at fru Ghandis tilhængere benævnes kongrespartiet, hendes modstandere kongrespartiets opposition. – 23. Et møde sammenkaldt af Indira Ghandi afsætter enstemmigt S. Nijalingappa som kongrespartiets præsident og hylder Indira Ghandi, der hævder, at 441 af de 708 delegerede fra den alindiske kongreskomité deltog i mødet. Nijalingappa erklærer, at mødet er ulovligt.

Den australske minister for national udvikling David Fairbairn (se 25/10) meddeler, at han er kandidat til lederposten i det liberale parti. – 3. Finansminister William McMahon, det liberale partis næstformand, meddeler, at han agter at stille sig som kandidat til lederposten. – 7. John Gorton genvælges som leder af det liberale parti og William McMahon som dets næstformand. Minister David Fairbairn træder tilbage. – 11. John Gorton danner ny regering af liberale og landpartiet. Landpartiets leder John McEwen fortsætter som vicepremierminister og minister for handel og industri. William McMahon (lib.) udnævnes til udenrigsminister i stedet for Gordon Freeth (se 25/10), og til finansminister udnævnes den hidtidige arbejdsminister Leslie Bury (lib.). – 12. Arbejderpartiet genvælger Gough Whitlam som leder og Lance Barnard som næstformand.

Tunesiens præsident Habib Bourguiba genvælges for en tredie periode uden modkandidat.

3. – Præsident Richard Nixon erklærer som svar til oppositionen i USA mod krigen i Vietnam, at hans politik går ud på en fuldstændig tilbagetrækning af alle amerikanske kampstyrker og deres afløsning af sydvietnamesiske styrker efter en fast tidstabel, medens der søges opnået en afgørelse ved forhandling. – 4. Præsident Thieu udtaler, at vietnameserne ikke har noget højere ønske end gradvis at tage ansvaret for bevarelsen af deres uafhængighed og frihed.

Den tyrkiske ministerpræsident Suleyman Demirel omdanner efter retspartiets valgsejr (se 12/10) sin regering. Foruden Demirel selv fortsætter kun 4 af ministrene, deriblandt udenrigsminister Ihsan Sa-

bri Caglayangil og forsvarsminister Ahmet Topaloglu, i deres hidtidige embeder. 8 ministre får andre poster i regeringen, og der udnævnes 12 nye ministre. Alle de nye ministre tilhører Demirels liberale fløj inden for retspartiet; 8 ministre fra partiets konservative, pro-vestlige fløj udelukkes ved omdannelsen fra regeringen. – 5. Senatet vedtaget et lovforslag, der giver tidligere medlemmer af det demokratiske parti, som blev stødt fra magten ved militærkuppet i maj 1960, deres politiske rettigheder tilbage.

9. – Ved lokalvalgene i Nordrhein-Westfalen har CDU fremgang på bekostning af SPD og FDP.

15. – I Island er dannet et nyt politisk parti, Frisindede Venstre (FV) (se 29/5). Formand er Hannibal Valdimarsson, næstformand professor Bjarni Gudnason og sekretær Bjørn Jonsson. Partiet vil arbejde for at forme det islandske samfund i socialistisk, kooperativ og frisindet ånd. Partiet er i altinget repræsenteret ved Valdimarsson og Jonsson.

17. – I Helsingfors åbnes forberedende forhandlinger mellem USA og Sovjetunionen om begrænsning af strategiske våben (SALT, dvs. Strategic Arms Limitation Talks) altså de langtrækkende raketter, som er grundlaget for de to supermagters afskrækkelsesbalance. Den amerikanske delegation ledes af Gerard Smith, den russiske af viceudenrigsminister Vladimir Semjonov, og forhandlingerne i Helsingfors drejer sig om at fastsætte en dagsorden og mødested og -tid for de egentlige forhandlinger.

Premierminister Eisaku Sato ankommer til Washington for at forhandle med præsident Nixon om tilbagegivelse af Okinawa, som har været under amerikansk administration siden slutningen af anden verdenskrig. 21/11 meddeles, at USA er gået med til at tilbagegive Okinawa i 1972 og at fjerne alle kernevåben fra øen. De kan kun bringes tilbage igen med Japans samtykke i tilfælde af en international konflikt, der truer Japans sikkerhed. Ligeledes kræves Japans samtykke, før amerikanske tropper, der er stationeret på øen, kan anvendes mod tredieland. Til gengæld forpligter Japan sig til at gå med til at forlænge traktaten af 1951, som giver USA ret til at opretholde militære anlæg på japansk territorium.

25. – Præsident Nixon erklærer, at USA giver afkald på biologisk krigsførelse, og at alle lagre af sådanne våben i USA vil blive destrueret. USA giver også afkald på at begynde anvendelse af kemiske våben, også sådanne, som ikke dræber, herfra dog undtaget tåregas o. lign.

Som bebudet i forbundskansler Willy Brandts programtale 28/10 overrækker chefen for den vesttyske handelsmission i Warszava den polske viceudenrigsminister en note, hvori Vesttyskland tilbyder Polen forhandlinger om en normalisering af forholdene mellem de to lande.

28. – Vesttyskland underskriver traktaten om forbud mod spredning af kernevåben.

29. – Ved parlamentsvalget i New Zealand bevarer regeringspartiet Det nationale parti under premierminister Keith Holyoake trods fremgang for arbejderpartiet under ledelse af Norman Kirk flertallet. Det nationale parti får 44 (43) mandater, arbejderpartiet 40 (36). Social Credit partiet, der i 1966 opnåede 14 pct. af stemmerne og fik 1 mand valgt, får sit stemmetal halveret og bliver ikke repræsenteret i det nye parlament. Antallet af valgkredse (mandater) er siden sidste valg forøget med 4, hvoraf arbejderpartiet erobrer de 3.

December 1969

2. – På mødet i Haag mellem stats- henholdsvis regeringschefer fra EEC-landene opnås enighed om, at forberedelserne til optagelse af forhandlinger med Storbritannien, Danmark, Irland og Norge om medlemsskab af EEC skal være tilendebragt 1. juli 1970. Inden den tid skal medlemslandene enes om de problemer, der er dem imellem, først og fremmest finansieringen af landbrugsordningerne i fællesmarkedet.

4. – Ved suppleringsvalg i Louth og Wellingborough bevarer den konservative kandidat Louth for sit parti med stærkt forøget majoritet, og de konservative erobrer Wellingborough fra arbejderpartiet (se 30/10).

6. – Primærvalgene i Kenya, der reelt også er de endelige valg, fordi der efter forbudet mod Kenyas eneste oppositionsparti KPU (se 25/10) kun kan stemmes på kandidater, der opstilles inden for regeringspartiet (KANU) bliver til trods herfor et nederlag for præsident Jomo Kenyatta og hans regering. Kenyatta genvælges uden modkandidat til præsident, men kun 54 af 158 valgte parlamentsmedlemmer opnår genvalg. Blandt de besejrede er 5 kabinetsministre og 19 juniorministre.

10. – Præsident Zinsou af Dahomey styrtes ved et kup iværksat af politiet og hæren. Som leder af kuppet opgives generalstabschefen, oberstløjtnant Maurice Kouandate. Siden 1963, da den daværende generalstabschef general Christophe Soglo styrtede præsident Hubert Maga, har Dahomey oplevet gennemsnitlig et kup om året.

12. – Den græske udenrigsminister Panayi tis Pipinelis meddeler under diskussionen i Europarådets ministermøde om suspension af Grækenlands medlemskab, at Grækenland trækker sig tilbage fra rådet. Det skandinaviske forslag om suspension, indtil der er garanteret demokratiske tilstande i Grækenland, havde fået støtte af 12 lande, nemlig foruden Danmark, Norge, Sverige og Island af Irland, Vesttyskland, Italien, Belgien, Holland, Luxembourg, Storbritannien og Malta.

15. – Præsident Nixon bebuder tilbagetrækning af yderligere 50.000 mand amerikanske tropper fra Vietnam før 15/4 1970. Hermed vil tilbagetrækningen siden Nixon overtog præsidentembedet i begyndelsen af 1969 omfatte 115.000 mand.

18. – Den tidligere jernbaneminister, dr. Ram Subhag Singh (se 2/11) bliver Indiens første officielle leder af oppositionen i spidsen for kongrespartiets oppositions 58 underhusmedlemmer, idet et oppositionsparti for første gang siden Indien opnåede uafhængighed opfylder betingelsen: at have over 10 pct. af underhusets medlemmer.

22. – Forhandlingerne i Helsingfors (SALT) mellem USA og Sovjetunionen (se 17/11) slutter, efter at der er opnået enighed om at fortsætte i Wien 16/4 1970 og senere igen i Helsingfors.

Den polske regering accepterer den vesttyske regerings tilbud om forhandlinger mellem de to lande (se 25/11). Samme dag udtaler ministerpræsident Cyrankiewicz i en tale i Sejm'en, at Polens villighed til at forhandle er betinget af, at udgangspunktet for en normaliseringsproces af forholdet mellem de to lande er endelig anerkendelse af Oder-Neisse grænsen.

25. – Fem franskbyggede kanonbåde, oprindelig solgt til Israel, senere ramt af den franske våbenembargo, forlader Cherbourg og sejler til Haifa.

27. – Valget til det japanske andetkammer er præget af et meget alvorligt nederlag for Japans socialistiske parti og stærk fremgang for premierminister Eisaku Satos liberale demokrater, Komeito-partiet og Japans kommunistiske parti. De liberale demokrater vinder 16 mandater og får 288 repræsentanter, Japans socialistiske parti taber 44 og får 90, Komeito, der repræsenterer den militante buddhistiske sekt Soka Gakkai, får 47, hvilket næsten er en fordobling af dets repræsentation, og Japans kommunistiske parti går frem fra 4 til 14 mandater. De demokratiske socialister bevarer status quo med 31 mandater, og endelig vælges der 16 uafhængige, hvoraf de 12 efter valget slutter sig til de liberale demokrater, således at regeringen herefter råder over i alt 300 stemmer af tilsammen 486, 114 flere end alle de andre partier tilsammen.

Oktober 1969

1. – Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejderforbunds kongres opfordrer hovedbestyrelsen til at optage forhandlinger med et eller flere forbund om en sammenslutning af levnedsmiddelarbejderforbundene i ét centralforbund (se også 20/8 og 9/9).

7. – Folketinget konstituerer sig for folketingsåret 1969–70 med Skytte (r.v.) som formand, Kaj Andresen (s.), Hanne Budtz (k.f.), From (v.) og Morten Lange (s.f.) som henholdsvis 1., 2., 3. og 4. næstformand. Statsminister Hilmar Baunsgaard fremsætter derefter redegørelsen for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger. Redegørelsen debatteres 9. og 10. oktober.

8. – Statsminister Hilmar Baunsgaard genfremsætter forslag til lov om Danmarks Journalisthøjskole og Institut for Presseforskning (se 21/5).

Kulturminister K. Helveg Petersen fremsætter forslag om ændring af lov om bygningsfredning, hvorefter det årlige statstilskud til statens bygningsfredningsfond forhøjes fra 400.000 til 800.000 kr. Forslaget vedtages enstemmigt 5/12.

Socialminister Nathalie Lind fremsætter forslag om ændring af lovene om folkepension, invalidepension og pension og hjælp til enker m. fl. samt af lov om omsorg for invalide- og folkepensionister. Ved de foreslåede ændringer i pensionslovene forhøjes grundbeløbene derved, at det midlertidige tillæg, der som kompensation for lønforbedringerne på arbejdsmarkedet ydes pensionisterne i tiden indtil 1/4 1970, fra dette tidspunkt indregnes i grundbeløbene. Herudover forhøjes grundbeløbene med 1,6 pct. svarende til de lønforbedringer, som lavtlønnede mandlige arbejdere vil opnå i overenskomstperiodens andet år. Endelig gennemføres en væsentlig udvidelse af adgangen for folkepensionister til at få udbetalt pensionen, når de tager ophold i udlandet. De samlede merudgifter ved lovforslagene anslås til 240 mill. kr. i 1970–71 og 245 mill. kr. i 1971–72. Forslagene vedtages enstemmigt 11/12.

Socialministeren fremsætter endvidere forslag til lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring (enstemmigt vedtaget 28/11).

Minister for offentlige arbejder Guldberg genfremsætter forslag til lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje (se 27/11 1968). I forhold til det tidligere forslag er der foretaget en begrænsning af de forpligtelser, der kan pålægges grundejere, hvis ejendom grænser til offentlig vej eller sti. Ministeren fremsætter videre forslag om ændringer i vejlove som følge af ændringerne i den kommunale styrelseslovgivning m. v. og forslag til lov om radiokommunikation, der vedtages enstemmigt 28/11.

Minister for Grønland A. C. Normann fremsætter forslag om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v. (enstemmigt vedtaget 16/12) og forslag om ændring af lov om ungdomsklubber m. v. i Grønland.

Landbrugsminister Peter Larsen fremsætter forslag til lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere, hvorefter der i 5 år fra 1/4 1970 kan stilles 25 mill. kr. til rådighed til udlån til foreningerne.

Undervisningsminister Helge Larsen fremsætter forslag om ændring af lov om statsstøtte til visse private seminarier. Formålet er at gøre undervisningen af elever på kursus til højere forberedelseseksamen

vederlagsfri på samme måde som for de lærerstuderende. Forslaget vedtages enstemmigt 12/12. Endvidere fremsætter undervisningsministeren forslag til lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

Handelsminister Knud Thomsen fremsætter forslag om ændring af næringsloven, der vedtages enstemmigt 31/10. Forslaget bemyndiger handelsministeren til efter indstilling fra Grosserer-Societetets Komité at bestemme, hvornår de københavnske grossereres tvungne medlemskab af Grosserer-Societetet, der fra 1/1 1969 er blevet en landsomfattende organisation, Danmarks Engros Handelskammer, skal ophøre. Endvidere bestemmes, at næringslovens bestemmelse om, at næringsbrevet skal afskaffes, først skal træde i kraft 1/1 1971 i stedet for som nu fastsat i loven 1/1 1970, for at der kan blive tid til at oprette et centralt erhvervsregister.

Finansminister Poul Møller fremsætter forslag om ændring af ligningsloven. Hovedformålet er at give regler om den skattemæssige lejeværdi af enfamilieshuse, der ikke er vurderet før 14. alm. vurdering. Lejeværdien foreslås i disse tilfælde fastsat til 2 pct. af ejendomsværdien efter 14. alm. vurdering i indkomståret 1969 og 2¼ pct. i indkomståret 1970, svarende til henholdsvis 3 og 3¼ pct. af værdien efter 13. alm. vurdering. Forslaget vedtages enstemmigt 9/12; 3 medlemmer undlader at stemme. Finansministeren fremsætter endvidere forslag om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber – skattefritagelse for saneringsselskaber – der vedtages enstemmigt 31/10, og forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet, der giver bemyndigelse til at optage lån i udlandet til et samlet beløb af indtil 1.000 mill. kr. i udenlandsk valuta. Formålet er at styrke valutalikviditeten. Forslaget vedtages enstemmigt 27/11.

Justitsminister Thestrup fremsætter forslag til lov om offentlighed i forvaltningen, en videreførelse af den gældende lov om partsoffentlighed. Efter forslagets hovedbestemmelse kan enhver forlange at blive gjort bekendt med dokumenter i sager, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning, men begæringen skal indeholde en nærmere angivelse af den pågældende sag, og hensynet til privatlivets fred og tungtvejende offentligretlige hensyn medfører en række vigtige undtagelser fra den almindelige regel, ligesom der ikke bliver adgang til interne arbejdsdokumenter. Sager om ansættelse og forfremmelse i det offentliges tjeneste holdes uden for den foreslåede offentlighedsordning. Justitsministeren fremsætter endvidere forslag om ændring af lov om pressens brug, hvorefter bestemmelsen om, at trykkerierne har pligt til at aflevere et eksemplar af alle periodiske skrifter til politiet, ophæves. Forslaget vedtages enstemmigt 31/10. Endelig fremsætter justitsministeren forslag om ændring af myndighedsloven (nedsættelse af myndighedsalderen fra 21 til 20 år) samt forslag om ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 års aldersgrænse. Disse to forslag vedtages 12/12, begge enstemmigt.

Jørgen Peder Hansen (s.) genfremsætter forlag til folketingsbeslutning om fremme af forskning og produktudvikling i erhvervslivet og fremme af kontakten mellem erhvervslivet og forskningen (se 16/10 1968). 1. behandling 7/11.

Folketinget vælger Hanne Budtz (k.f.) til statsrevisor i stedet for indenrigsminister H. C. Toft.

14. – Kjær Rasmussen (vs.) genfremsætter forslag om ændring af straffeloven (forbud mod registrering af politisk tilhørsforhold i efterretningsøjemed (se 14/1). 1. behandling 22/10.

Aksel Larsen (s.f.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om Danmarks opsigelse af Den nordatlantiske Traktat og om andre skridt i forbindelse med overgangen til en alliancefri udenrigspolitik samt forslag til folketingsbeslutning om optagelse af diplomatisk forbindelse med fem regeringer, nemlig regeringerne i

Nordvietnam, Nordkorea, Østtyskland og Republikken Biafra og den proviosriske revolutionsregering i Sydvietnam. 1. behandling af begge forslagene 30/10.

15. – Bundvad (s.) genfremsætter forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en pensionsreform (se 14/11 1968). 1. behandling 29/10.

Erling Dinesen (s.) genfremsætter forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om ferie med løn, lov om lærlingeforhold og medhjælperlov, og Krog Hansen genfremsætter socialistisk folkepartis tilsvarende forslag til beslutning om en reform af ferielovgivningen (se 9/2). 1. behandling af forslagene 28/10 sammen med regeringsforslag til lov om ferie.

Arne Larsen (s.f.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om fri bytteret for lejere og om oprettelse af central boligformidling i større byområder, og Helge Nielsen (s.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning vedrørende ejerlejligheder (forbud mod oprettelse af ejerlejligheder i den bestående boligmasse). 1. behandling af forslagene 31/10.

Monopolrådet beslutter, at der ikke foreløbig skal indføres bindende kalkulationsregler for bilreparationer, efter at et 40 dages prisstop er udløbet. Håndværksrådets formand murermester Adolph Sørensen erklærer, at handelsministeren nu snarest bør benytte sin ret til at ophæve den ekstraordinære prislovgivning.

16. – Kaj Andresen (s.) fremsætter forslag om ændring af lov om boligbyggeri. Forslaget tilsigter en gradvis forhøjelse af det sociale byggeris kvota fra 13.000 til 18.000 lejligheder årligt. 1. behandling 13/11.

Krog Hansen (s.f.) genfremsætter forslag om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Forhøjelse af dagpenge m. v.) (se 21/11 1968). 1. behandling 18/11. Morten Lange (s.f.) genfremsætter forslag om ændring af lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab – om indførelse af fri adgang til abort. 1. behandling 7/11.

21. – Ømann (s.f.) fremsætter forslag om ændring af ligningsloven. Forslaget drejer sig om den skattemæssige behandling af parcelhuse, men er noget videregående end et tilsvarende forslag fremsat 14/3, idet fradrag for private renter nu foreslås afskaffet i det hele taget. 1. behandling 4/11.

22. – Boligminister Hastrup fremsætter forslag om ændring af lov om boligsikring. Formålet er at sikre folkepensionister m. v. uændrede boligsikringsydelser trods forhøjelsen af pensionerne som kompensation for bortfald af nedslag i skatteansættelsen i forbindelse med kildeskattens ikrafttræden 1/1 1970. Forslaget vedtages enstemmigt 11/12.

Arbejdsminister Lauge Dahlgaard fremsætter forslag til lov om ferie. Forslaget indeholder en hovedsagelig teknisk revision af den eksisterende ferielovgivning. Den persongruppe, der omfattes af loven, udvides med lærlinge med lærekontrakt efter lærlingelovens § 1. Ved 1. behandling 28/10 sammen med de fra socialdemokratisk og folkesocialistisk side fremsatte forslag til folketingsbeslutning afviser arbejdsministeren og regeringspartierne s. og s.f.'s forslag om forlængelse af ferien til 4 uger og en tilsvarende forhøjelse af feriegodtgørelsen, idet spørgsmålet om feriens længde henvises til overenskomstforhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter.

Indenrigsminister H. C. Toft fremsætter forslag om ændring af lov om værnepligt, hvorved lægdsmandsinstitutionen nedlægges. Forslaget vedtages enstemmigt 11/12.

Aksel Larsen (s.f.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om nedsættele af et udvalg til at foretage en gennemgang af forbrugsbeskatningen. Efter 1. behandling 5/11 henvises forslaget til udvalgsbehandling, og 19/11 beslutter udvalget, at et særligt udvalg skal gennemgå og vurdere punktskatterne og komme med forslag til eventuelle revisioner, og forslagsstillerne tager derefter forslaget til folketingsbeslutning tilbage.

Finansminister Poul Møller fremsætter forslag om ændring af kildeskatteloven, arveafgiftsloven og landsskatteretsloven. Lovforslaget om ændring af kildeskatteloven har først og fremmest til formål at samordne reglerne om dødsbobeskatning og reglerne om arveafgift. Desuden foreslås der adgang for dødsboer til at indhente forhåndsbesked i skattespørgsmål. Ved 2. behandling 12/12 vedtages en ændring til kildeskatteforslaget, hvorefter der sker en lempelse af reglen om, at beskatning af medhjælpende hustru ikke kan finde sted, hvis hustruen i det pågældende indkomstår har haft særskilt indkomst. Et ændringsforslag fra s. og s.f. om, at der samtidig med lempelsen af arveafgiften for ægtefællen og udsættelsen af afgiftbsetalingen for privat skiftet bo sker en forhøjelse af arveafgiften for de fjernere arveklasser, forkastes. Ved 3. behandling 16/12 vedtages forslagene om ændring af kildeskatteloven og landsskatteretsloven enstemmigt, idet dog s.f. undlader at stemme om det sidstnævnte, og ændringen af arveafgiftsloven vedtages med 125 stemmer mod 11, idet s.f. stemmer imod.

Finansministeren fremsætter endvidere forslag om ændring af afskrivningsloven. Lovforslaget går ud på at indarbejde de regler om forskudsafskrivning på visse anskaffelser af maskiner m. v. og bygninger, som i en årrække har haft hjemmel i en tekstanmærkning til finansloven, i afskrivningsloven. Forslaget vedtages 27/11 med 122 stemmer mod 2; 2 undlader at stemme.

23. – Landbrugsminister Peter Larsen fremsætter forslag om tillæg til lov om en kornordning. Forslaget er fremkaldt af den situation, der er opstået for landbruget og kornhandelen, efter at monopolrådet har indberettet til handelsministeriet, at der er grundlag for at gribe ind mod den af landbrugets og kornhandelens organisationer indgåede aftale om mindstepriser for dansk korn af høst 1969. Lovforslaget vedtages 9/12 med 125 stemmer mod 11 (s.f.).

Ministeren for offentlige arbejder Guldberg fremsætter forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger. Forslaget omfatter en række bemyndigelser til ministeren til anlæg af motorveje og hovedlandeveje m. v.

28. – Udenrigsminister Hartling fremsætter forslag om ændring af lov om Nordisk Råd. Ved forslaget udvides antallet af valgte (stemmeberettigede) repræsentanter fra de nuværende 69 til 78. Danmarks folketing vælger 16 medlemmer som hidtil, Finlands riksdag vælger 17 (16) Islands alting 6 (5) og Norges storting og Sveriges riksdag hver 18 (16). Desuden vælger Færøernes lagting 2 medlemmer, der indgår i Danmarks delegation, og Ålands landsting 1 medlem, der indgår i Finlands delegation. Ved forslagets 1. behandling 12/11 giver begge de færøske repræsentanter i folketinget, Hakún Djurhuus og Johan Nielsen, udtryk for deres skuffelse over, at færingernes ønske om en selvstændig delegation til Nordisk Råd ikke er blevet opfyldt. Forslaget vedtages enstemmigt 5/12, idet Poul Dam (s.f.) og Djurhuus undlader at stemme.

Justitsminister Thestrup fremsætter forslag om ændring af færdselsloven vedrørende hyrevogne. Forslaget imødekommer ikke hyrevognsorganisationernes og andres ønske om antalsbegrænsning for alle hyrevogne, men det foreslås, at kommunerne får adgang til i et hyrevognsreglement at fastsætte nærmere regler for hyrevognskørsel fælles for alle hyrevogne, idet der dog skal være adgang for kommunerne til at opretholde eller indføre en droskeordning. Der foreslås også en vis omlægning af administrationen af dette område, der henlægges til de kommunale myndigheder, således at politiets medvirken kun sker med henblik på varetagelsen af færdselsmæssige hensyn.

Bundvad (s.) fremsætter forslag om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. Dagpengene foreslås forhøjet og gjort ens for forsørgere og ikke-forsørgere. Maksimalsatsen forhøjes fra 67 kr. pr. dag til 100 kr. pr. dag, der indføres au-

tomatisk regulering og en bestemmelse om, at dagpengene ikke kan overstige 9/10 af den pågældendendes daglige fortjeneste mod hidtil 4/5. Ventetidsbestemmelserne foreslås ophævet, således som det allerede er sket for arbejdsløshedsforsikringens vedkommende, ligeledes foreslås begrænsningen af antallet af dage hvori sygedagpenge kan oppebæres, ophævet. 1. beh. 26/11.

Bundvad fremsætter endvidere forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde og af lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m. fl., der tilsigter lignende forhøjelser og forbedringer. 1. beh. 26/11.

Dinesen (s.) fremsætter forslag om ændringer i lov om arbejdsløshedsanvisning og arbejdsløshedsforsikring (forhøjelse af dagpenge m. v.). 1. beh. 18/11.

Søgaard (s.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger vedrørende de indkaldte værnepligtiges økonomiske og sociale forhold. 1. beh. 19/11.

Der er gennem en ny aftale mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne åbnet mulighed for en lempelse af kreditrationeringen for det sociale byggeri i form af en midlertidig genbelåningsordning, således at det statsgaranterede (rentesikrede) almennyttige boligbyggeri på 12–13.000 lejligheder om året kan blive gennemført. (Finansieringsvanskelighederne er opstået ved afskaffelsen af forhåndslåneordningen med udstedelse og salg af obligationer under byggeri).

Det meddeles, at professor, dr. polit. Anders Ølgaard er udset til formand for det økonomiske råd efter professor, dr. polit. Carl Iversen, der fratræder 1/1 1970.

29. – Monopolrådet godkender landbrugsorganisationernes ansøgning om forhøjelse af hjemmemarkedspriserne med 25 øre pr. kg for smør og 15 øre pr. kg for svinekød, okse- og kalvekød, fjerkrækød og æg. Prisforhøjelserne svarer til en årlig merindtjening for landbruget på 60–65 mill. kr.

30. – Såvel Arne Larsen (s.f.) som Otto Mørch (s.) fremsætter forslag om ændring af færdselslovens bestemmelser om hyrevogne. Begge forslagene tager sigte på en regulering af antallet af hyrevogne og indgreb mod »piratkørsel«. 1. beh. 6/11 sammen med regeringsforslaget (se 28/10).

31. – Jens Kampmann (s.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af forurening. Forslaget samler sig om tre hovedpunkter: 1) effektivisering af det administrative system bl. a. gennem oprettelse af sundhedskommissioner for hvert amt, 2) oprettelse af et centralt forsknings- og informationsinstitut og 3) indgreb mod svovlindholdet i brændselsolien, blyindholdet i højoktanbenzin, nedgravede olietanke, udvidet kontrol med levnedsmidler samt påbud om støjdæmpning af motorkøretøjer. 1. beh. 27/11.

November 1969

6. – Justitsminister Thestrup fremsætter forslag til lov om svangerskabsafbrydelse. Forslaget går ud på i overensstemmelse med et kommissionsflertal at liberalisere adgangen til abort.

11. – Kjeld Olesen (s.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning vedrørende idrættens forhold (Om nedsættelse af en hurtigt arbejdende kommission). 1. beh. 9/12.

14. – Holst (s.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning vedrørende fremtidsforskning. Forslaget tager sigte på at fremme forskningsmuligheder, der belyser alternative løsningsmuligheder og langtidsvirkninger såvel over for de besluttende

og bevilgende myndigheder som over for offentligheden, og der foreslås oprettet en fond. 1. beh. 28/11.

18. – På et ministermøde besluttes det at omdanne administrationsrådet og dets sekretariat til et departement med en ansvarlig chef og et rådgivende organ. Departementschefen, som skal sortere under arbejdsministeren, der skal være formand for rådet, får adgang til direkte for de enkelte ministre at forelægge spørgsmål vedrørende administrations- og rationaliseringsforhold. Samtidig nedsættes et regeringsudvalg – identisk med regeringens politisk-økonomiske udvalg – bestående af statsministeren som formand, finansministeren, økonomiministeren og arbejdsministeren. Dette udvalg skal følge administrations- og rationaliseringsarbejdet og behandle indstillinger fra administrationsdepartementet.

20. – Folketinget behandler en forespørgsel til statsministeren af Kjær Rasmussen (vs.), der anmoder regeringen om at oplyse, hvilke retningslinier der ligger til grund for den tiltagende anvendelse af politistatsmetoder i form af f. eks. ransagning uden dommerkendelse, retsmøder for lukkede døre, beslaglæggelse af tidsskrifter, militær infiltration på universitetsområdet og manglende vilje til efterforskning af højtstående embedsmænds ansvar for dette samt beskyttelse af en vicepolitiinspektør, der afgiver falsk forklaring i retten. Den aktuelle baggrund for forespørgslen er, at det er kommet frem, at der i Københavns universitets anneks i Kejsergade har været installeret en militær varslingscentral, og at politiet er skredet ind over for enkelte blade, som har bragt oplysninger i denne forbindelse.

Statsminister Hilmar Baunsgaard afviser beskyldningerne og udtaler, at man ikke kan lukke øjnene for at der findes kræfter, som i en given situation med ulovlige midler vil omstyrte den demokratiske samfundsordning, og at samfundet skal kunne overvåge, forebygge og modvirke aktiviteter, der kan medføre fare for selvstændighed, sikkerhed og lovlig samfundsorden. Han siger videre, at efterretningstjenesten, der ikke er rettet mod danske borgere, udfolder sin virksomhed på lovlig grund. Også justitsminister Thestrup og forsvarminister Ninn-Hansen tager ordet i debatten og udtaler sig på linie med statsministeren. Forsvarsministeren udtaler på et spørgsmål af Gert Petersen (s.f.) at Kejsergadeinstallationerne var et led i varslingstjenesten, som må være hemmelig, såvel i placering om funktioner, og der vil derfor ikke ved denne eller andre lejligheder blive givet besked om funktionerne, heller ikke selv om tjenesten i Kejsergade er ophørt.

Kjær Rasmussen fremsætter et dagsordensforslag, der tager afstand fra politiets optræden i sagerne mod Politisk Revy og Vietnam-Orientering og konstaterer, at regeringens erklæring af 30/9 1968 om efterretningstjenestens registrering på grundlag af politisk virksomhed på baggrund af justitsministerens seneste offentlige udtalelser må anses for vildledende, og at folketinget erkender sin manglende mulighed for effektivt at kontrollere efterretningstjenestens virksomhed. Poul Dam (s.f.) foreslår en dagsorden, hvorefter folketinget beslutter at nedsætte et udvalg på 17 medlemmer til at undersøge mulighederne for en effektiv parlamentarisk kontrol med politiets efterretningstjeneste. Derefter foreslår Langkilde (k.f.) på regeringspartierns vegne en dagsorden, der tager statsministerens redegørelse til efterretning herunder at regeringen, når de aktuelle sagers retslige behandling er afsluttet, vil overveje, om der er anledning til at revidere de instrukser, der ligger til grund for efterretningsvæsenets virksomhed. Socialdemokratiets ordfører Kjeld Olesen, erklærer, at hans parti ikke kan stemme for noget af de stillede dagsordensforslag. Regeringspartiernes dagsordensforslag vedtages derefter med 90 stemmer mod 12 (s.f. og vs.). Socialdemokraterne undlader at stemme, det samme gør Jens Peter Jensen

(Sorø amt) (v.) med den motivering, at han helst havde set, at regeringspartierne havde undladt at stille dagsordensforslag, men subsidiært havde kunnet stemme for det, hvis det havde nøjedes med at tage statsministerens redegørelse til efterretning.

27. – Undervisningsminister Helge Larsen fremsætter i folketinget en redegørelse for uddannelsespolitikken. Redegørelsen debatteres 3/12.

Under 1. behandling af det socialdemokratiske forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af forurening (se 31/10) foreslår Morten Lange (s.f.) en dagsorden, der opfordrer regeringen til at overføre et beløb på 500 mill. kr. af finansårets forventede kasseoverskud til statens bygge- og boligfond til kommunernes finansiering af rensnings- og kloakanlæg. Forslaget forkastes med 72 stemmer mod 50 (s., s.f. og vs.). Under debatten erklærer indenrigsminister H. C. Toft, at det må anses for rigtigst at afvente resultatet af det nedsatte forskningsråds arbejde.

28. – Finansminister Poul Møller fremsætter forslag til finanslov for 1970–71 og fremlægger samtidig budgetoverslag for de 3 følgende finansår. De samlede indtægter i 1970–71 er anslået til 33.7 milliarder kr. og de samlede udgifter på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet til 32.2 milliarder kr., hvilket giver et overskud på omkring 1.5 milliarder kr., medens overskuddet i 1968–69 ifølge statsregnskabet var godt 350 mill. kr. og for 1969–70 nu skønnes at ville blive godt 600 mill. kr. Udviklingen af overskuddet afspejler den gradvise stramning af finanspolitikken, som er nødvendiggjort af det øgede efterspørgselspres og det voksende underskud på betalingsbalancen. Den reelle udgiftsstigning fra 1969–70 til 1970–71 skønnes at blive godt 2 milliarder kr. eller godt 7 pct., hvoraf omkring halvdelen vedrører socialministerens budget og særlig pensionsudgifterne. Finansministeren beskæftiger sig i sin fremsættelsestale ret udførligt med de nydannelser inden for budgetlægningen, som regeringen har iværksat for at få en mere effektiv styring af udgiftsforløbet, nemlig budgetteringsrammerne og personalelofterne, og nævner, at den samlede udgiftsstigning, som budgetteringsrammerne er udtryk for, fra 1969–70 til 1970–71 andrager 4.1 pct., og de følgende finansår henholdsvis 2.9, 2.7 og 1.7 pct. Budgetteringsrammerne omfatter imidlertid kun omkring halvdelen af samtlige statsudgifter. Udenfor falder de lovbundne udgifter, og denne del af udgifterne stiger fra 1970–71 og fremefter med henholdsvis 3.7, 3.7 og 3.1 pct. Til disse stigninger vil komme en forøgelse som følge af højere priser, lønninger og pensioner, og uden for budgetteringsrammerne ligger tillige de beløb, der afsættes på budgetterne til imødegåelse af merudgifter som følge af nye beslutninger i den periode, udgifterne dækker.

Undervisningsminister Helge Larsen fremsætter forslag til lov om lægevidenskabelig studenterundervisning på hospitaler under Københavns hospitalsvæsen og Københavns amts sygehusvæsen. Ved lovforslaget søges tilvejebragt hjemmel for ved det lægevidenskabelige fakultet under Københavns universitet at oprette to nye kliniske lægeskoler, der sideordnet med rigshospitalet kan varetage undervisningen i fag ved 2. del af det lægevidenskabelige studium. Undervisningsministeren fremsætter endvidere forslag til lov om Københavns universitets placering og universitetscentre. Lovforslaget bestemmer, at der snarest oprettes et universitetscenter ved Roskilde og at der oprettes et universitetscenter i Aalborg. Med henblik herpå nedsættes der en planlægningsgruppe, som skal udarbejde forslag til en koordinering og udbygning af videregående uddannelser i Aalborg. Endvidere skal der senere oprettes et universitetscenter i den sydlige del af Jylland.

Boligminister Hastrup fremsætter forslag til lov om sammenlægning af kredit- og hypotekforeninger m. v. Baggrunden for forslaget er, at kredit- og hypotekforenin-

gerne under realkreditkommissionens arbejde er blevet enige om at gå ind for en to-lags ordning med de hidtidige kredit- og hypotekforeninger som 1. prioritetsinstitutter og realkreditfondene som sekundære prioritetsinstitutter, samt kommunesammenlægningerne.

Boligministeren fremsætter endvidere forslag om ændring i byggelov for købstæderne og landet. Baggrunden for forslaget er, at den hidtidige sondring mellem købstæder og sognekommuner bortfalder ved kommunalreformens ikrafttræden 1/4 1970.

Boligministeren fremsætter i folketinget en redegørelse for statens lokale- og byggeadministration (se 8/5). Redegørelsen debatteres 4/12.

December 1969

2. – Undervisningsminister Helge Larsen fremsætter forslag til lov om udbygningen af Odense universitetscenter, og handelsminister Knud Thomsen fremsætter forslag til lov om lån til håndværk og mindre industri. Håndværkerkommissionen har i sin betænkning stillet forslag om, at den bevilling på 10 mill. kr., der nu står til rådighed for statens långivning til håndværk og mindre industri, forhøjes med 10 mill. kr., og handelsministeren følger på dette punkt kommissionen, dog med den modifikation, at bevillingen for finansåret 1970–71 kun forhøjes med 5 mill. kr., således at forhøjelsen med 10 mill. kr. først får virkning fra og med finansåret 1971–72.

Kulturminister K. Helveg Petersen fremsætter forslag til lov om teatervirksomhed. Ifølge lovforslaget skal bevillingssystemet afløses af tilladelser, der gives af de lokale politimyndigheder, og støtten til teatrene forhøjes. På finansloven vil merudgiften beløbe sig til ca. 6 mill. kr., hvis forslaget vedtages.

Poul Dam (s.f.) fremsætter et forslag til lov om offentlige indsamlinger, der bygger på de tre principper: indsamlingsfrihed, sikkerhed for borgerne for, at der administreres forsvarligt og at de indsamlede midler anvendes i overensstemmelse med de offentliggjorte formål samt at indsamlingerne foregår uden gene for de borgere, som ikke ønsker at yde bidrag. 1. beh. 13/1 1970.

Folketinget behandler en forespørgsel af Peter Nielsen (s.), der ønsker oplysning om regeringens planer for rationaliseringen af statsadministrationen og regeringens overvejelser med hensyn til administrationsrådets fremtid. Statsminister Hilmar Baunsgaard gør rede for regeringens beslutning om administrationsrådets afløsning af et departement m. v. (se 18/11).

3. – Finansminister Poul Møller fremsætter forslag om ændring af lov om vurderingen af landets faste ejendomme. Den vigtigste ændring går ud på, at årsomvurderingen i 1970 bortfalder.

Justitsminister Thestrup fremsætter forslag til lov om fremgangsmåden ved udpantning for skatter og afgifter m. v. samt forslag om ændring i lov om rettens pleje (Ophævelse af udpantningsfristen) samt forslag om ændring af lov om en statstidende. Dette forslag går ud på, at Statstidende ikke længere skal udkomme på mandage samt dagen efter 2. påskedag, 2. pinsedag og 2. juledag. Begrundelsen er arbejdstidsforkortelsen.

5. – Ivar Nørgaard (s.) fremsætter forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger i og ved København. 1. beh. 21/1 1970.

9. – Økonomiministeren fremsætter en redegørelse for folketinget om forholdsregler af mere langsigtet karakter med det for-

mål at sikre balancen i den danske økonomi, idet udviklingen i 1969 med det meget store underskud på betalingsbalancen og udviklingen på obligationsmarkedet har afsløret visse grundlæggende svagheder i økonomien. Hvad obligationsmarkedet angår, henviser økonomiministeren til Kurt Hansen-udvalgets betænkning afgivet for en måneds tid siden, der foreslår, at den fastsatte grænse for långivning i faste ejendomme ikke som hidtil skal være bestemt af ejendommens pantesikkerhed, men tillige bør bero på formålet med långivningen, og at afdragstiderne nedsættes. Endvidere har udvalget peget på ønskeligheden af en øget selvfinansieringsgrad i kommunernes økonomi. Regeringen har dog ønsket at modificere udvalgets skitse og besluttet at fremsætte forslag, der tager problemerne omkring opsparingen og kapitalmarkedet op med et bredere udgangspunkt. Økonomiministeren nævner derefter, at socialministeren vil fremsætte forslag om, at en forhøjelse af folkepensionsbidraget i nogle år opsamles i en social fond, der i løbet af nogle år vil kunne udbygges til en størrelsesorden af 5–6 milliarder kr., hvoraf den første rate af en tillægspension vil kunne udbetales fra 1976. Blandt regeringens forslag indgår endvidere en række finans- og boligpolitiske foranstaltninger. Finansministeren vil fremsætte forslag om præmiering af boligopsparingskontrakter og forhøjelse af lejeværdien for nyopførte og nyerhvervede parcelhuse til 4 pct. af den senest foreliggende vurdering.

Umiddelbart efter økonomiministerens redegørelse fremsættes de første af de bebudede lovforslag af finansministeren og boligministeren. Finansministeren fremsætter forslag om ændring af ligningsloven vedrørende bolig i egen ejendom, og boligministeren fremsætter forslag om ændring af lov om kreditforeninger, ændring af lov om hypotekforeninger og ændring af lov om boligbyggeri. I fremsættelsestalen nævner boligministeren, at der mellem Grundejernes Landsforbund og Lejernes Landsorganisation 20/11 er opnået principiel enighed om en løsning af huslejeproblemerne, som skulle føre til en afvikling af de hidtidige lejerestriktioner og dermed til en normalisering af boligmarkedet. Efter henstilling fra statsministeren og de forskellige partier nedsættes straks inden 1. behandling et 21 mands udvalg til behandling af de fremsatte lovforslag.

11. – Folketinget afslutter en to dages debat om finanslovforslaget, en debat, der i høj grad drejer sig om de netop bebudede foranstaltninger til opretning af skævhederne i dansk økonomi (se 9/12).

12. – Finansminister Poul Møller fremsætter forslag til lov om boligsparekontrakter (se 9/12). Forslaget giver adgang for alle personer over 18 år til ved oprettelse af en boligsparekontrakt at opnå en præmie fra staten, såfremt der over en periode på 3–5 år i månedligt gennemsnit opspares mindst 100 kr. og højst 500 kr. Præmien beregnes som 4 pct. af det til enhver tid opsparede beløb og tilskrives ved udbetaling af beløbet til anvendelse til boligformål ved opsparingsperiodens udløb.

16. – Kjær Rasmussen (vs.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om rigsretstiltale mod justitsminister Thestrup, fordi han har givet folketinget vildledende oplysninger om, i hvilket omfang der bliver foretaget registrering af personer som følge af deres politiske virksomhed.

17. – Hans Hækkerup (s.) fremsætter forslag til lov om revision af de kommunale forhold i hovedstadsområdet. Det foreslås, at det pålægges kommunalreformkommissionen at foretage en undersøgelse af og fremkomme med forslag om, hvilke ændringer i de bestående kommunale forhold i hovedstadsområdet der må anses for ønskelige for at tilvejebringe et hensigtsmæssigt grundlag for den fremtidige

varetagelse af de kommunale og amtskommunale samt andre fælles opgaver inden for området.

Kjær Rasmussen (vs.) fremsætter forslag til folketingsbeslutning om ændringer i arbejdsanvisningen m. v. Forslaget går ud på, at arbejdsanvisningen vender tilbage til fagbevægelsens arbejdsløshedskasser, og at arbejdsløses afvisning af at tage arbejde der kræver, at vedkommende skifter bopæl eller forlader sit hjemsted, eller som ligger uden for vedkommendes hidtidige arbejds- og/eller fagområde, ikke kan medføre bortfald af understøttelse. Endvidere foreslås det, at arbejdsministeriet skal bestemme placeringen af nye virksomheder med mere end 5 ansatte.

ØKONOMI OG POLITIK

POLITISKE OG ØKONOMISKE
KVARTALSOVERSIGTER

43. ÅRGANG
1969

UDGIVET AF
SELSKABET FOR HISTORIE OG
SAMFUNDSØKONOMI

SELSKABET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI

MUNKSGAARDS FORLAG A/S

PERSON- OG SAGREGISTER

Aalto, Arvo, finsk pol.: 118.
Aaltonen, Aimo, finsk pol.: 187.
Adenauer, Konrad, vesttysk pol.: 115.
Adoula, Cyrille, congolesisk min.: 320.
Afrifa, A. A., ghanesisk min.: 187.
Afzalur Rahman Khan, pakistansk pol.: 116.
Aimanshe, Muhammad, somaliansk general: 419.
Aldrin, Edwin, am. astronaut: 319.
Aleixo, Pedro, brasiliansk vicepræs.: 321.
Alfonso XIII, spansk konge: 319.
Allon, Yigan, israelsk min.: 115.
Almond, G. A., am. prof.: 134.
Andersen, Andersen, da. pol.: 117, 120, 205, 324.
Andersen, K. B., da. pol.: 127, 197.
Andersson, Sven, sv. forsvarsmin.: 417.
Andreasen, Dagmar, da. pol.: 208.
Andresen, Kaj, da. pol.: 424, 426.
Ankrah, Joseph, ghanesisk præs.: 187.
Anlaqi, Muhammad Saleh al-, sydjemenittisk pol.: 195.
Appiah, Joe, jordansk pol.: 320.
Arafat, Yassir, Al Fatahleder: 321, 419
Aragon, Louis, fr. digter: 247.
Arendt, Walter, vesttysk socialmin.: 415.
Arikpo, nigeriansk pol.: 56.
Armstrong, Neil, am. astronaut: 319.
Arnth-Jensen, N., da. direktør: 197.
Asplin, Sven, sv. socialmin.: 417.
Australien: Malaysia og Singapore, 115. Parlamentsvalg, 418. Regeringsdannelse, 114, 420.
Awadalla, Babiker, sudanesisk premiermin.: 193.
Awadallah, Abu Bakr, sudanesisk min.: 419.
Awolowo, Obafemi, nigeriansk pol.: 48, 56.
Ayub Khan, pakistansk præs.: 113, 114, 116.
Azhari, Ismail al-, sudanesisk præs.: 189, 193.
Bakhtiar, Teymour, iransk pol.: 187.
Balewa, Abubakar Tafawa, nigeriansk pol.: 48.
Bernard, Lance, austr. pol.: 420.
Barzel, Rainer, vesttysk pol.: 415.
Baunsgaard, Bernhard, da. pol.: 327.
Baunsgaard, Hilmar, da. statsmin.: 117, 119, 122, 123, 124, 200, 201, 202, 204, 206, 207, 209, 324, 326, 328, 329, 330, 424, 429, 431.
Bell, Daniel, am. prof.: 136.
Bengtsson, Ingemund, sv. min.: 112, 417.
Benn, Anthony Wedgewood, brit. min.: 416.
Bertrand, Jean-Jacques, canadisk pol.: 194.
Bhutto, Zulfiqar Ali, pakistansk pol.: 112, 113.
Biafra: se Nigeria.
Bilak, Vasil, tjek. pol.: 186.
Bilgrav-Nielsen, Jens, da. pol.: 118.
Billères, René, fr. pol.: 247.
Bjarnason, Sigurdur, islandsk pol.: 124.
Bjerregaard, Søren, da. pol.: 206.
Blanco, Luis Carrero, sp. vicepræs.: 419.
Bolivia: Militærkup, 322: Regeringsændring, 189.
Bomboko, Justin Marie, congolesisk min.: 320.
Borten, Per, no. statsmin.: 322.
Bourguiba, Habib, tunesisk præs.: 420.
Bousseir, Salah, libysk min.: 321.
Brandt, Willy, vesttysk forbundskansler: 322, 415, 421.
Brasilien: Præsidentvalg, 416 f. Regeringsændring, 321.
Bratteli, Trygve, no. pol.: 124.
Brauer, Kurt, da. pol.: 122.
Bravo, Gregorio Lopez, sp. mi.: 419.
Brezjnev, Leonid, sovj. partisekr.: 195.
Budtz, Hanne, da. pol.: 424, 425.
Bundvad, Kaj, da. pol.: 121, 426, 427, 428.
Bunting, Ronald, nordirsk major: 190.

Burger, Warren, am. jurist: 195.
Bury, Leslie, austr. finansmin.: 420.
Busia, Kofi, ghanesisk pol.: 320.
Bustani, Emile, libanesisk general: 419.

Caglayangil, Ihsan Sabri, tyrk. min.: 420 f.
Callaghan, James, brit. indenrigsmin.: 189, 320, 416.
Cambodia: DDR, 191. USA, 195. Vesttyskland, 195.
Canada: NATO, 187.
Candia, Alfredo Ovando, bol. præs.: 322, 417.
Capitant, René, fr. pol.: 188, 245, 323.
Carlsson, Ingvar, sv. undervisningsmin.: 417.
Casey, Lord, austr. generalguv.: 114.
Cassel, Leif, sv. pol.: 124.
Castiella, Fernando Maria, sp. pol.: 419.
Cernan, Eugene, am. astronaut: 192.
Cernik, Oldrich, tjek. ministerpræ.: 110, 186, 323.
Chaban-Delmas, Jacques, fr. premiermin.: 194, 240, 242, 243, 244.
Chalfont, Lord, brit. min.: 320.
Chamoun, Camille, libanesisk pol.: 112.
Charles, brit. prins: 318.
Chichester-Clark, James, nordirsk premiermin.: 189, 190.
Chile: Parlamentsvalg, 115.
Chou En-lai, kinesisk ministerpræs.: 416.
Christensen, Henry, da. pol.: 203, 209, 210, 328.
Christensen, P. Nørby, da. pol.: 329.
Christensen, Robert, da. pol.: 208.
Christiansen, Arne, da. pol.: 205.
Cisar, Cestmir, tjek. pol.: 323.
Cohn-Bendit, Daniel, vesttysk stud.: 239.
Collins, Michael, am. astronaut: 319.
Colotka, Peter, tjek. pol.: 111, 186, 190.
Congo (Brazzaville): Regeringsomdannelse, 111.
Congo (Kinshasa): Regeringsomdannelse, 320.
Costa e Silva, Artur da, brasiliansk præs.: 321, 416.
Couve de Murville, Maurice, fr. pol.: 188, 194, 245, 418.
Cripp, Stafford, brit. pol.: 320.
Crosland, Anthony, brit. pol.: 416.
Cyrankiewicz, Josef, polsk ministerpræs.: 422.
Dahlgaard, Lauge, da. arbejdsmin.: 196, 199, 426.
Dahomey: Militærkup, 422.
Dalsager, Poul, da. pol.: 197.
Dam, Poul, da. pol.: 121, 123, 422, 429, 431.
Danmark: Abortlov, 426. Administrationsråd, 429. Afgiftsforhøjelser, 203. Afskrivningslov 427. Afsætningslov, 204. Akademikerstrejke, 330. Aktieselskabsbeskatning, 425. Aktieselskabslov, 123. Amtskommunal indkomstskat, 118. Arbejdsanvisning, 196, 426, 433. Arbejdsmarkedet 406 ff. Arveafgiftslov, 427. Avancestop, 197. Beskæftigelse, 100, 182 f, 306 ff. Betalingsbalance, 95, 175 ff, 302, 410. Boligbyggeri, 329, 426. Boliglovgivning, 426, 431, 432. Boligsikring, 426. Byggefredning, 424. Byrdefordeling, 119, 202. Deponeringssats, 203 f. Diskontoforhøjelse, 128, 196, 202. Dødsbobeskatning, 128. EEC, 422. Egnsudvikling, 122, 145 ff. Ejendomsbeskatning, 118. Ejendomsvurdering, 431. Erhvervsfonden, 122. Ferielov, 196, 426. Finanslov, 128, 430. Finansudvalget, 197, 201 f. Folkepension, 125, 200, 424. Forbrugsbeskatning, 426. Forsikringsreform, 123 f. Forsvar, 122, 123, 198, 207. Forurening, 428, 430. Fremtidsforskning, 428 f. Færdselslov, 205, 427. Grønland, 121. Hjemmemarkedsordning, 125, 204. Højere uddannelse, 126. Indlånsrentesats, 204. Industriforbund, 325. Investeringer, 103. Iraq, 118. Journalisthøjskolen, 204. Kapitalformidling, 211. Kildeskat, 126, 427. Kildeskattehus-sagen, 197, 201. Kommunallovgivning, 120. Kommunalreform, 126, 127, 205 f. Konkurslovgivning, 208. Kornordning, 204, 427. Kreditmarked, 105. Krogstrup-udvalg, 210. Kulturpolitik, 120, 125. Kurt Hansen-udvalget, 208. Landbrug, 3 ff, 127, 204. Landbrugsordning, 210. Lejelov, 208. Ligningslov, 425, 426, 432. Lærlingeloven, 121. Markedspolitik, 209, 330. Markedssituation, 121. Monopoltilsynet, 203. Myndighedsloven, 425. Narkomani,

119, 120. NATO, 207, 425. Naturfredning, 209. NORDEK, 118, 120, 121, 122, 324, 325, 330. Nordisk Råd, 124, 427. Nordvietnam, 117, 118, 208. Næringsloven, 425. Obligationsmarkedet, 208. Offentlighed i forvaltningen, 425. Overenskomstforhandlinger, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 199, 200. Pengemarkedet, 105. Pengepolitik, 203, 313, 330. Prisniveau, 211. Produktion, 100, 182 f. Regeringsændring, 324. Reguleringspristallet, 123, Saneringslovgivning, 208. SDR (Internationale Valutafond), 120. Skattepolitik, 328. Skolelov, 119, 121, 127, 206. Sociale ydelser, 128. Sokkelsagen, 123. Stempelafgift, 199. Storebæltsbro, 118. Storlufthavn på Saltholm, 118, 119, 122, 123, 124, 198. Straffeloven, 118. Svangerskabsafbrydelse, 428. Sydvietnam, 324. Sygeforsikring, 196, 427. Tilbudspligt, 208. Tillægsbevillingslov, 201. Tjenestemandslønninger, 199 f. Tjenestemandspension, 123. Trafikpolitik, 118. Udbyttedeling, 326. Uddannelsespolitik, 430. Uddannelsesstøtte, 123, 124, 209. Udenlandske arbejdere, 324, Udenrigshandel, 410. Udenrigspolitik, 116, 205. Udlånsrenten, 128. Udskrivningslov, 126, 208. U-landspolitik, 117, 125, 127. Ulykkesforsikring, 428. Universiteter, 197, 430, 431. Valgretsalder, 207, 210, 215 ff. Valutahandelen suspenderes, 202. Valutastilling, 200 f. Vandløbslov, 128. Værnepligt, 426. Ægteskabslov, 205. Økonomiske Råd, 197. Økonomiske situation, 92 ff, 174 ff, 298 ff, 404 ff.

Dayan, Moshe, israelsk forsvarsmin.: 113, 116.

Debré, Michel, fr. udenrigsmin.: 111, 194, 246.

Deferre, Gaston, fr. pol.: 190, 193, 238, 239, 240, 243.

Daifallah, Hamad Nil, sudanesisk pol.: 193 .

Demirel, Suleyman, tyrk. ministerpræs.: 420, 421.

Desai, Morarji, indisk finansmin.: 319, 420.

Deutsch, Karl W., am. prof.: 134.

Dinesen, Erling, da. pol.: 196, 199, 209, 210, 426, 428.

Djurhuus, Hákun, da. pol.: 208, 427.

Don Juan, sp. greve: 319.

Dubček, Alexander, tjek. pol.: 111, 186, 194, 323.

Ducatel, Louis, fr. pol.: 193, 240.

Duclos, Jacques, fr. pol.: 193, 238, 239, 240, 241.

Duhamel, Jacques, fr. pol.: 193, 194, 242, 318.

Dzur, Martin, tjek. forsvarsmin.: 110.

Easton, David, am. prof.: 131, 134.

Eddé, Raymond, libanesisk pol.: 112, 420.

Egal, Muhammad Ibrahim, somaliansk min.: 417.

Ehmke, Horst, vesttysk pol.: 415.

Eire: Parlamentsvalg, 195.

Eisenhower, Dwight D., am. pol.: 116.

Elbæk, Else, da. pol.: 327.

Elizabeth II, brit. dronning: 318.

Elkær-Hansen, N., da. amtmand: 210, 324.

Enahoro, nigeriansk pol.: 48, 56.

Eppler, Erhard, tysk min.: 415.

Erban, Euzen, tjek. pol.: 186.

Eriksen, P. E., da. pol.: 206.

Erlander, Tage, sv. statsmin.: 322, 417.

Ertl, Josef, vesttysk min.: 415.

Eshkol, Levi, israelsk premiermin.: 115.

Fairbairn, David, austr. pol.: 418, 420.

Faulkner, Brian, nordirsk min.: 110, 190.

Faure, Edgar, fr. pol.: 194, 242, 245, 246.

Faure, Maurice, fr. pol.: 247, 248.

Federspiel, Per, da. pol.: 122, 206.

Ferri, Mario, ital. pol.: 318.

Finland: Kommunistpartiets kongres, 187.

Fortas, Abe, am. jurist: 192.

Franco, Francisco, sp. general: 319, 419.

Franke, Egon, vesttysk min.: 415.

Frankrig: Devaluering, 320. Folkeafstemning, 114, 188. Forfatningsreform, 114. Israel, 111. Mellemøstenforhandlinger, 114. Partidannelse, 323. Prisstop, 320. Præsidentvalg, 188, 189, 193 f, 236 ff.

Freeth, Gordon, austr. udenrigsmin.: 418, 420.

Frei, Eduardo, chilesisk præs.: 115.

Frei, Roger, fr. min.: 194.

Friedrich, Carl J., am. prof., 134.

From, Simon, da. pol.: 424.

Fontanet, Joseph, fr. min.: 242.

Gammelgaard, Søren, da. prof.: 211.

Garaudy, Roger, fr. filosof: 247.

Gaulle, Charles de, fr. general: 111, 114, 188, 233, 234, 235, 236, 237, 240, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 418.
Geijer, Lennart, sv. justitsmin.: 417.
Gemayel, Pierre, libanesisk pol.: 112, 114.
Genscher, Hans Dietrich, vesttysk indenrigsmin.: 415.
Gerstenmaier, Eugen, vesttysk pol.: 113.
Ghana: Regeringsændring, 187. Valg, 320.
Ghandi, Indira, indisk premiermin.: 114, 319, 320, 420.
Ghedemah, Komla, ghanesisk pol.: 320.
Giap, Vo Nguyen, nordvietnamesisk general: 322.
Gibbs, Humprey, rhodesisk guvernør: 195.
Giri, V. V., indisk pol.: 190, 320.
Giscard d'Estaing, Valery, fr. finansmin.: 188, 189, 194, 236, 242, 244, 318, 320.
Gjerulff, Th., da. jurist: 197.
Gorton, John, austr. premiermin.: 115, 418, 420.
Gowon, Yakubu, nigeriansk general: 51, 55, 56.
Grechko, Andrej, sovjetisk forsvarsmin.: 186.
Greenwood, Anthony, brit. pol.: 416.
Grey, Anthony, brit. journalist: 415.
Grunewald, Augusto Rademarker, brasil. admiral: 321.
Grünbaum, Henry, da. pol.: 209, 328.
Grækenland: Europarådet, 422. Militærhjælp, 114.
Gudnason, Bjarni, islandsk pol.: 193, 421.
Guichard, Olivier, fr. undervisningsmin.: 194.
Guldberg, Ove, da. trafikmin.: 118, 119, 123, 424, 247.
Gurion, Ben, israelsk pol.: 116, 419.
Gustafsson, Hans, sv. pol.: 417.
Haithem, Muhammad Ali, sydjeminittisk pol.: 195.

Hajek, Jiri, tjek. pol.: 110, 323.
Hansen, Erik, da. pol.: 329.
Hansen, Jørgen Peder, da. pol.: 425.
Hansen, Kurt, da. departementschef: 208, 432.
Hansen, Ove, da. pol.: 202.
Harriman, Averell, am. diplom.: 111.
Hart, Judith, brit. pol.: 416.
Hartling, Poul, da. udenrigsmin.: 118, 119, 124, 125, 198, 324, 325, 330, 427.
Hasluck, Paul, austr. pol.: 114.
Hassan al Rida, libysk kronprins: 321.
Hassel, Kai-Uwe von, vesttysk pol.: 114, 415.
Hastrup, Åge, da. lønnings- og pensionsmin.: 120, 123, 199, 327, 426, 430.
Hathi, Jai Sukblal, ind. min.: 420.
Haugaard, Svend, da. pol.: 206, 207.
Haunstrup Clemmensen, Erik, da. pol.: 122, 209, 325.
Have, Thomas, da. pol.: 210.
Hawadalla, Farouk Osman, sudanesisk min.: 193.
Healey, Denis W., brit. forsvarsmin.: 416.
Heineke, Svend, da. arbejdsgiverform.: 124.
Heinemann, Gustav, vesttysk præs.: 115, 322, 415.
Heinesen, Knud, da. radiorådsformand: 326.
Helén, Gunnar, sv. pol.: 322.
Helou, Charles, libanesisk præs.: 111, 190, 418, 419.
Helveg Petersen, Kristen, da. kulturmin.: 125, 327, 424, 431.
Helveg Petersen, Niels, da. pol.: 209, 328.
Hertling, Knud, da. pol.: 208.
Hertzog, Albert, sydafrikansk pol.: 418.
Hillery, Patrick, irsk min.: 320.
Hill-Madsen, Carl, da. direktør: 197, 325.
Ho Chi Minh, nordvietnamesisk præs.: 321, 416.
Hoffmeyer, Erik, da. bankdirektør: 329.
Holland: Økonomisk situation, 166 ff.
Holmqvist, Erik, sv. indenrigsmin.: 112, 417.
Holst, Knud, da. pol.: 428.
Holyoake, Keith, newzealandsk premiermin.: 421.
Horn, Svend, da. pol.: 124.
Hubl, Milan, tjek. pol.: 323.
Husain, Zakir, indisk pol.: 190.
Husák, Gustav, tjek. min.: 186, 190, 320.
Hussein, jordansk konge: 116, 318, 320.
Hækkerup, Hans, da. pol.: 432.
Hækkerup, Per, da. pol.: 327, 329.

Ibongo, Saturnino, ækvatorial guineansk pol.: 115.
Idris, libysk konge: 321.
Illum, Knud, da. prof.: 211.

Indien: Nationalisering, 319, 320. Præsidentvalg, 320. Regeringskrise, 420. Regeringsændring, 190, 319.
Inönü, Ismet, tyrk. pol.: 417.
Iran: Libanon, 187.
Iraq: DDR, 189. Henrettelser, 188.
Ironsi, Johnson Aguiyi-, nigeriansk general, 49.
Ismail, Abdul Fattah, sydjeminittisk pol.: 195.
Israel: FN, 111. Frankrig, 111 Knesset, 113. Parlamentsvalg, 218 f. Regeringsændring, 115, 116.
Italien: Regeringsskifte, 318, 320.
Iversen, Carl, da. prof.: 428.

Jahn, Gerhard, vesttysk justitsmin.: 415.
Jakes, Milos, vesttysk pol.: 194.
Jakobsen, Erhard, da. pol.: 210, 326, 327.
Jakobsen, Frode, da. pol.: 118.
Jamil, Sherif Nasser ben, jordansk major: 318.
Japan: USA, 421. Valg, 423.
Jarring, Gunnar, sv. diplom.: 114.
Jeanneney, Jean-Marcel, fr. pol.: 244.
Jensen, Asger, da. pol.: 325.
Jensen, Egon, da. pol.: 203.
Jensen, Jens Peter, da. pol.: 200, 429.
Jensen, Søren, da. pol.: 205, 329.
Jespersen, Hans, da diplom.: 118.
Johannesson, Olafur, islandsk pol.: 417.
Johansen, Arnold, da. fagforeningsform.: 327.
Johansson, Rune, sv. pol.: 112.
Jonsson, Bjørn, islandsk pol.: 421.
Jonsson, Eysteinn, islandsk pol.: 417.
Jordan: Regeringsskifte, 116. Regeringsændring, 318.
Juan Carlos, sp. prins: 319.
Jørgensen, Anker, da. pol.: 210, 325, 327, 329.
Jørgensen, Erling, da. revisor: 211.

Kadhad, Moamer al, libysk oberst: 321.
Kampmann, Jens, da. pol.: 327, 428.
Kampmann, Viggo, da. pol.: 326, 329.
Kano, Amino, nigeriansk pol.: 46, 56.
Kaplan, Abraham, am. prof.: 134.
Karami, Rashid, libanesisk pol.: 111, 114, 189, 190, 418, 420.
Keilani, Mohammed Razoul el, jordansk indenrigsmin.: 318.
Kempny, Josef, tjek. pol.: 323.
Kenya: Primærvalg, 422. Uroligheder, 418.
Kenyatta, Jomo, kenyansk præs.: 418, 422.
Khammash, Amer, jordansk min.: 318, 320.
Kiesinger, Kurt Georg, vesttysk pol.: 415.
Kina: Kinesisk-sovjetisk grænsekonflikt, 115, 416. 9. Kongres, 187.
Kirk, Norman, newzealandsk pol.: 421.
Kjær Rasmussen, Svend Erik, da. pol.: 118, 124, 127, 207, 425, 429, 432, 433.
Kling, Herman, sv. justitsmin.:417.
Korea: USA-fly, nedskydning af, 188.
Korshal, Jama Ali, somaliansk general: 419.
Kosygin, Alexei, sovjetisk ministerpræs.: 416.
Kouandate, Maurice, dahomeyansk oberst: 422.
Krag, J. O., da. pol.: 117, 122, 124, 200, 203, 207, 209, 324, 326, 327, 328, 329.
Kriegel, Frantisek, tjek. pol.: 190.
Krivine, Alain, fr. pol.: 193, 239.
Krog Hansen, Ove P. da. pol.: 196, 202, 205, 426.
Krogstrup, Erik, da. direktør: 210.
Kuznetsov, Vasili Vasilievich, sovjetisk min.: 416.

Laird, Melvin, am. forsvarsmin.: 113.
Lange, Gunnar, sv. handelsmin.: 417.
Lange, Morten, da. pol.: 125, 127, 424, 426, 430.
Langkilde, Jørgen, da. pol.: 429.
Larsen, Aksel, da. pol.: 122, 124, 125, 209, 215, 425, 426.
Larsen, Arne, da. pol.: 127, 426, 428.
Larsen, Helge, da. undervisningsmin.: 118, 119, 121, 124, 126, 197, 199, 325, 430, 431.
Larsen, Peter, da. landbrugsmin.: 127, 204, 327, 424, 427.
Laswell, Harold D., am. prof.: 134.
Lauritzen, Lauritz, vesttysk min.: 415.
Leber, Georg, vesttysk min.: 415.
Lecanuet, Jean, fr. pol.: 236.
Le Duan, nordvietnamesisk pol.: 321, 322.
Lehto, Oiva, finsk pol.: 187.
Leussink, Hans, vesttysk prof.: 415.

Lever, Harold, brit. pol.: 416.
Libanon: Al-Fatah, 419. Iraq, 187, Oppositionen, 114. Regeringskrise, 418. Regeringsændring, 111 f, 189, 420. Undtagelsestilstand, 189. Uroligheder, 190.
Liberia: Levestandard, 60 ff. Produktion, 61 ff. Økonomi, 60 ff.
Libyen: Militærkup, 321. Regeringsdannelse, 321.
Lidbom, Carl, sv. pol.: 417.
Lin Piao, kinesisk marskal, 187.
Lind, Nathalie, da. socialmin.: 125, 196, 200, 424.
Lipset, S. M., am. prof.: 136.
Lodge, Henry Cabot, am. diplom.: 111.
Long, William, nordirsk indenrigsmin.: 110.
Lundkvist, Svante, sv. civilmin.: 417.
Luxembourg: Regeringsdannelse, 113.
Lysholt Hansen, Ralph, da. pol.: 127, 202.
Löfberg, Bertil, sv. embedsmand: 417.

Macias, Francisco, ækvatorial guineansk præs.: 115.
Maga, Hubert, dahomeyansk pol.: 422.
Maghrabi, Mahmoud Soliman el, libysk premiermin.: 321.
Mahgoub, Mohammed Ahmed, sudanesisk premiermin.: 189, 193.
Malaysia: Regeringsændring, 192. Valg, 191.
Malraux, André, fr. pol.: 194.
Marko, Jan, tjek. udenrigsmin.: 110.
Mao Tse-tung, kinesisk leder: 187.
Marcellin, Raymond, fr. indenrigsmin.: 194.
Marokko: Ifai, 111.
Marsh, Richard, brit. pol.: 416.
Mason, Roy, brit. pol.: 416.
Massemba-Débat, Alphonse, congolesisk pol.: 111.
Matejka, Oldrich, tjek. pol.: 194.
Matthiasen, Niels, da. pol.: 210, 326, 327.
Mboya, Tom, kenyansk min.: 319.
McDivitt, James, am. astronaut: 116.
McEwen, John, austr. pol.: 420.
McMahon, William, austr. finansmin.: 420.
Medici, Emilio Garrastazu, brasiliansk præs.: 416, 417.
Meïr, Golda, israelsk premiermin.: 116, 417.
Mellis, Wilson Robert, brit. min.: 189.
Mello, Marcio de Souza e, brasiliansk general: 321.
Mende, Erich, vesttysk pol.: 323.
Mendès-France, Pierre, fr. pol.: 190, 240, 243.
Mensah, J. H., ghanesisk finansmin.: 187.
Messmer, Pierre, fr. pol.: 245.
Michelet, Edmond, fr. kulturmin.: 194.
Milhøj, Poul, da. prof.: 328.
Mishra, S. V., indisk pol.: 420.
Mitterand, François, fr. pol.: 236, 237, 238, 318.
Mlynar, Zdenek, tjek. pol.: 323.
Moberg, Sven, sv. statsråd: 417.
Mobuto, Joseph, congolesisk præs.: 320.
Mollet, Guy, fr. pol.: 238, 239, 247.
Moltke, Kai, da. pol.: 119, 120, 121, 127, 205.
Monnerville, Gaston, fr. pol.: 236.
Moro, Aldo, ital. udenrigsmin.: 320.
Mulley, Frederick, brit. pol.: 416.
Müller, Alex, vesttysk finansmin.: 415.
Myrdal, Alva, sv. statsråd: 417.
Møller, Per, da. pol.: 330.
Møller, Poul, finansmin.: 120, 123, 324, 328, 425, 427, 430, 431, 432.
Møller, Orla, da. pol.: 197.
Mørch, Otto, da. pol.: 125, 428.

Nasser, Ali Ahmad, sydjeminittisk pol.: 195.
Nasser, Gamal Abdel, ægyptisk præs.: 418.
Nemeiry, Jaafar Mohammed al, sudanesisk oberst: 193, 419.
Nenni, Pietro, ital. pol.: 318.
Neubert, Karel, tjek. pol.: 190.
New Zealand: Parlamentsvalg, 421.
N'Dongo, Atanasio, ækvatorial guineansk pol.: 115.
Ngouabi, Marien, congolesisk major: 111.
Nguyen Cao Ky, sydvietnamesisk vicepræs.: 114.
Nguyen Duy Trinh, nordvietnamesisk udenrigsmin.: 112.
Nguyen Loc Bang, nordvietnamesisk vicepræs.: 322.
Nguyen Van Thieu, sydvietnamesisk præs.: 115, 191, 420.
Nielsen, Helge, da. pol.: 426.
Nielsen, Johan, da. pol.: 427.
Nielsen, K. Axel, da. pol.: 201.

Nielsen, Knud, da. pol.: 123.
Nielsen, Niels Jørgen, da. pol.: 205.
Nielsen, Peter, da. pol.: 205, 431.
Nielsen, Thomas, da. LO-form.: 124, 125.
Nigeria: Borgerkrigen, 44 ff. Sovjet, 57. Storbritannien, 57.
Nijalingappa, S., indisk pol.: 420.
Nilsson, Sven-Eric, sv. statsråd: 417.
Nilsson, Torsten, sv. udenrigsmin.: 112, 417.
Ninn-Hansen, Erik, da. forsvarsmin.: 122, 123, 125, 198, 201, 203, 429.
Nixon, Richard, am. præs.: 111, 113, 114, 115, 188, 191, 420, 421, 422.
Nkrumah, Kwame, ghanesisk pol.: 187, 320.
Nording, Bengt, sv. min.: 417.
Nordirland: Britiske tropper, 189. Parlamentsvalg, 114. Regeringsændring, 190. Uroligheder, 110, 189, 319, 416.
Nordvietnam: Parisforhandlingerne, 115. Præsidentskifte, 322.
Norge: Egnsudvikling, 147. Stortingsvalg, 322.
Normann, A. C., da. fiskerimin.: 205, 424.
Novotny, Antonin, tjek. pol.: 186.
Nthula, kenyansk pol.: 418.
Nyboe-Andersen, Poul, da. økonomimin.: 117, 121, 122, 124, 200, 203, 209, 326, 327, 328, 329, 330.
Nørgaard, Ivar, da. pol.: 122, 124, 203, 206, 210, 327, 431.

O'Brien, Conor Cruise, irsk pol.: 195.
Odhnoff, Camilla, sv. statsråd: 416.
Odinga, Oginga, kenyansk pol.: 319, 418.
Ohlin, Bertil, sv. pol.: 322.
Ojukwu, Chukwuemeka Odumegwu, nigeriansk pol.: 52, 55.
Olesen, Kjeld, da. pol.: 128, 207, 327, 428, 429.
O'Neill, Terence, nordirsk premiermin.: 110, 114, 189, 190.
Ortoli, François, fr. pol.: 194.
Ortuno, René Barrientos, boliviansk pol.: 189.
Owusu, Victor, ghanesisk pol.: 187.

Pakistan: Præsidentskifte, 186 f. Præsidentvalg, 114. Rawalpindi-forhandlingerne, 113, 116. Regeringsændring, 116. Uroligheder, 112. Undtagelsestilstand, 113.
Palach, Jan, tjek. stud.: 110.
Palme, Olof, sv. statsmin.: 322, 417.
Park Chung Hee, sydkoreansk præs.: 418.
Pedersen, Arne Fog, da. kirkemin.: 199.
Pelnar, Jan. tjek. indenrigsmin.: 110.
Peretti, Achille, fr. pol.: 194.
Pessi, Ville, finsk pol.: 188.
Petersen, Gert, da. pol.: 118, 429.
Pham Van Dong, nordvietnamesisk premiermin.: 322.
Pillar, Jan, tjek. pol.: 186.
Pinay, Antoine, fr. pol.: 194, 242.
Pipinelis, Panayotis, græsk udenrigsmin.: 422.
Pisani, Edgar, fr. pol.: 234, 246.
Pleven, René, fr. justitsmin.: 194, 242.
Poher, Alain, fr. pol.: 188, 189, 193, 194, 236, 238, 239, 240, 241, 242.
Polacek, Karel, tjek. LO-formand: 186.
Polen: Femårsplan, 375 ff. Vesttyskland, 421, 422.
Pompidou, Georges, fr. præs.: 188, 189, 193, 194, 237, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 249, 323.
Portugal: Valg, 418.
Praisley, Jan, nordirsk pol.: 114, 190.
Pychlik, Vaclev, tjek. general: 323.

Rahman, Shaikh Mujibur, indisk pol.: 116.
Rahman, Tunku Abdul, malayisk premiermin.: 192.
Raoul, Alfred, congolesisk regeringschef: 111.
Rasmussen, Erik, da. prof.: 131.
Rasmussen, Hans, da. pol.: 119, 209, 326.
Razak, Tun Abdul, malayisk vicepremiermin.: 192.
Razl, Stanislav, tjek. ministerpræs.: 110.
Reddy, Sanjiva, indisk pol.: 320.
Reintoft, Hanne, da. pol.: 128, 200.
Rhodesia: Folkeafstemning, 195. Forfatningsudkast, 192.
Riad, Abdul Monein, ægyptisk general: 116.
Rifai, Abdul Moneim, jordansk udenrigsmin.: 116, 320.
Risgaard Knudsen, Jens, da. pol.: 210.
Robayee, Salem, sydjemenittisk pol.: 195.
Rochard, Michel, fr. pol.: 193, 239, 245, 247, 418.

Rochet, Waldeck, fr. pol.: 193.
Rockefeller, Nelson, am. pol.: 319.
Rosing, Nikolaj, da. pol.: 208.
Ross, Alf, da. prof.: 143.
Rumor, Mariano, italiensk min.: 318, 320.

Saarinen, Aarne, finsk pol.: 187.
Sabine, George H., am. prof.: 133.
Sadiq el Mahdi, sudanesisk pol.: 189.
Sadovsky, Stefan, tjek. pol.: 110, 186, 190.
Salam, Yussuf, libanesisk udenrigsmin.: 112.
Salinas, Luis Adolfo Siles, boliviansk præs.: 322.
Salomaa, Erkki, finsk pol.: 187.
Sanguinetti, Alexandre, fr. pol.: 246.
Saragat, Guiseppe, italiensk præs.: 318.
Sato, Eisaku, japansk premiermin.: 421, 423.
Savary, Alain, fr. pol.: 238, 247, 318.
Scheel, Walter, vesttysk udenrigsmin.: 323, 415.
Schiller, Karl, vesttysk økonomimin.: 415.
Schmidt, Helmut, vesttysk forsvarsmin.: 415.
Schöder, Gerhard, vesttysk pol.: 115.
Schumann, Maurice, fr. udenrigsmin.: 194.
Schweickart, Russell, am. astronaut: 116.
Schweiz: Økonomiske situation, 288 ff.
Scott, David, am. astronaut: 116.
Séguy, Georges, fr. pol.: 248.
Semjonov, Vladimir, sovjetisk viceudenrigsmin.: 186, 421.
Senussi, Shams el-Din el, libysk general: 321.
Servan-Schreiber, Jean-Jacques, fr. pol.: 247.
Shaabi, Qathan al-, sydjeminittisk præs.: 195.
Shazar, Zalman, israelsk præs.: 116.
Shehbi, Omar el-, libysk pol.: 321.
Shermarke, Abdi Rashid Ali, somaliansk præs.: 417.
Shore, Peter, brit. pol.: 416.
Sigsgaard, Erik, da. pol.: 118, 122, 324.
Sihanouk, Norodom, cambodiansk statschef: 191, 195.
Šik, Ota, tjek. pol.: 190.
Silkin, John, brit. pol.: 189.
Simon, Bohumil, tjek. pol.: 186, 194.
Singh, Dinesh, indisk udenrigsmin.: 114.
Singh, Ram Subhaj, indisk pol.: 420, 422.
Sirén, Eino, finsk pol.: 124.
Siyad, Mohammad, somaliansk general: 419.
Skovmand, Sven, da. pol.: 208.
Skytte, Karl, da. pol.: 206.
Smith, Gerard, am. diplom.: 421.
Smith, Ian, rhodesisk premiermin.: 192.
Smrkovsky, Josef, tjek. pol.: 110, 111, 186, 323.
Soglo, Christophe, dahomeyansk general: 422.
Somalia: Militærkup, 417. Regeringsdannelse, 419.
Sophia, sp. prinsesse: 319.
Sovjetunionen: International konference, 194 f. Kinesisk-sovjettisk grænsekonflikt, 115, 416. Nigeria, 57. SALT, 421. Økonomisk politik, 250 ff, 352 ff.
Spacek, Josef, tjek. pol.: 190, 323.
Spanien: Regeringsændring, 419, Undtagelsestilstand, 113.
Stafford, Thomas, am. astronaut: 192.
Stetter, Ib, da. pol.: 197, 325, 328.
Stewart, Michael, brit. min.: 195, 321.
Storbritannien: Byrådsvalg, 191, Commonwealth-konference, 112. Egnsudvikling, 147. Industrial Relations Bill, 188. Nigeria, 57. Regeringsændring, 416. Rhodesia, 112, 195. Suppleringsvalg, 195, 419, 422. Valgretsalder, 188.
Stray, Svenn, no. pol.: 124.
Strobel, Käte, vesttysk min.: 415.
Strougal, Lubomir, tjek. pol.: 186, 194.
Sträng, Gunnar, sv. finansmin.: 417.
Sudan: Regeringsdannelse, 419, Regeringskrise, 189. Revolution, 193.
Sverige: Egnsudvikling, 146. Nordvietnam, 112. Regeringsændring, 112, 417. USA, 112.
Svoboda, Ludvik, tjek. præs.: 110, 186, 190.
Sydjemen: Regeringsændring, 195.
Sydkorea: Forfatningsændring, 418.
Sydvietnam: NLF's 10 punkts program, 191. Vietcong-offensiv, 114 f.
Syrien: DDR, 194.
Søgaard, Poul, da. pol.: 428.
Sørensen, Poul, da. indenrigsmin.: 118, 119, 120, 122, 125, 126, 196, 210.

Talhouni, Bahjat, jordansk premiermin.: 116, 320.
Taleb, Salem ben, libysk general: 321.
Tan Siew Sin, malaysisk pol.: 192.
Tarka, M. S., nigeriansk pol.: 46, 56.
Tavares, Aurelio de Lyra, brasiliansk general: 321.
Thestrup, Knud, da. justitsmin.: 196, 324, 329, 425, 427, 428, 429, 431, 432.
Theule, fra. min.: 111.
Thomsen, Knud, da. handelsmin.: 121, 124, 201, 203, 211, 327, 425, 431.
Thomson, George, brit. pol.: 416.
Thorez, Maurice, fr. pol.: 238.
Thornley, irsk prof.: 195.
Thyregod, Ib, da. pol.: 201.
Tingsten, Herbert, sv. red.: 136.
Tixier-Vignancour, fr. pol.: 193.
Tjekkoslovakiet: Demonstrationer, 110, 320. Ishockyesejren, 186. Massemedier, 190. Ny forfatning, 110. Pressecensur, 194. Regeringsændring, 110, 186. Udrensninger i Centralkomitéen, 323.
Toft, H. C., da. indenrigsmin.: 324, 325, 326, 425, 426, 430.
Ton Duc Thang, nordvietnamesisk vicepræs.: 321.
Toukan, Ahmed, jordansk min.: 320.
Topaloglu, Ahmet, tyrkisk forsvarsmin.: 421.
Trudeau, Pierre Elliott, canadisk premiermin.: 187.
Truong Chinh, nordvietnamesisk pol.: 322.
Tshombe, Moise, congolesisk pol.: 318.
Tunesien: Præsidentvalg, 420.
Tyrkiet: Parlamentsvalg, 417. Regeringsændring, 420.

USA: Apollo 8, 192. Apollo 9, 116, Apollo 11, 319. Cambodia, 195. Japan, 421. Kaprustning, 113. Mellemøstenforhandlinger, 114. Militærhjælp til Grækenland, 114. Præsidentindsættelse, 113. Raketforsvar, 113. SALT, 421. Vietnamforhandlingerne i Paris, 111, 115. Vietnamkrigen, 115, 420. Økonomi, 83 f.
Valdimarsson, Hannibal, islandsk pol.: 193, 421.
Vallon, Louis, fr. pol.: 246.
Vame, Cyrus, am. diplom.: 111.
Vedel, Georges, fr. jurist.: 248.
Vest Irian: Folkeafstemning, 319.
Vesttyskland: Cambodia, 195. Forbundsdagspræsidentvalg, 114. Forbundsdagsvalg, 322. Kernevåben, 421. Lokalvalg, 421. Polen, 421, 422. Præsidentskifte, 113, 115. Regeringsændring, 114, 415. Revaluering, 398 ff. Økonomiske situation, 392 ff.
Vlasak, Frantisek, tjek. pol.: 323.
Vokroublicky, Zbynek, tjek. pol.: 323.
Vorster, J. B., sydafrikansk premiermin.: 418.

Walsh, Lawrence, am. diplom.: 111.
Warren, Earl, am. jurist: 195.
Wechselmann, Sigurd, da. amtmand: 120.
Wedén, Sven, sv. pol.: 322.
Wehner, Herbert, vesttysk pol.: 415.
Werner, Pierre, luxembourgsk ministerpræs.: 113.
Whitlam, Gough, australsk pol.: 418, 420.
Wichman, Krister, sv. industrimin.: 417.
Wilson, Harold, brit. premiermin.: 112, 188, 416.
Windelen, Heinrich, vesttysk pol.: 114.

Yafi, Abdullah al, libanesisk premiermin.: 111.
Yahya Khan, pakistansk general: 116, 186.
Young, John, am. astronaut: 192.

Zinsou, Emile Derlin, dahomeyansk præs.: 422.

Ækvatorial Guiniea: Kupforsøg, 115.

Ølgaard, Anders, da. prof.: 428.
Ømann, Sigurd, da. pol.: 127, 201, 202, 426.
Østergaard, Knud, da. pol.: 329.
Østtyskland: Cambodia, 191. Iraq, 189. Syrien, 194.

INDHOLDSFORTEGNELSE

ARTIKLER

Holger Gad: Mål og midler i dansk landbrugspolitik 3
Peter Andreas Bøggild: Spekulation, terminshandel og renteniveau 20
Torben Worre: Borgerkrig i Nigeria 44
Poul Buch Hansen: Levestandard og vækst i Liberia 60
Nils Andrén: Idéhistoriens plads i statskundskaben 131
Thomas Henriksen: Nogle kommentarer til egnsudviklingspolitikken 145
Hans Jørgen Nielsen: Forskelle mellem politiske partier? 156
Ole Riis: Folkeafstemningen om 18 års valgret 215
Jaques Berg: Pompidolismen 233
Jørn Henrik Petersen: Økonomiske reformer i Sovjetunionen I 250
Peter Andreas Bøggild: Euro-dollar-markedet 271
Claus Dieter Ehlermann og *Ole Lando:* Hvorledes styres Fællesmarkedets landbrug? 333
Jørn Henrik Petersen: Økonomiske reformer i Sovjetunionen II 352
Emanuel Winter: Forberedelserne til den nye polske femårsplan 375

REGELMÆSSIGE OVERSIGTER

Den internationale økonomiske situation 83; 166; 288; 392
Den danske økonomiske situation 92; 174; 298; 404
Politisk kronik 110; 186; 318; 415